

VOORJAARSNOTA 2012

Voorjaarsnota 2012

Juni 2012

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
Hoofdstuk 2 Bestaand financieel meerjarenperspectief 2012 - 2016	6
2.1 Uitgangspositie	6
2.2 Onderwerpen winternota waar nog over besloten moet worden	7
Hoofdstuk 3 Voortgang per programma met financiële afwijkingen	8
Programma 1 Bestuur	8
Programma 2 Openbare orde en veiligheid	13
Programma 3 Beheer openbare ruimte	15
Programma 4 Economische zaken	18
Programma 5 Onderwijs	19
Programma 6 Cultuur, sport en recreatie	21
Programma 7 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	24
Programma 8 Volksgezondheid en milieu	29
Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	32
Hoofdstuk 4 Geactualiseerd financieel meerjarenperspectief 2012 -2016	34
4.1 Structurele budgetaanpassingen	34
4.2 Incidentele budgetaanpassingen	35
4.3 Investeringsplan 2012 - 2016	36
4.4 Geactualiseerd meerjarenperspectief 2012 - 2016	37
4.5 Niet gehonoreerde budgetaanpassingen	38
Hoofdstuk 5 Uitgangspunten begroting 2013	39
Bijlage 1 Programma dienstverlening	40

Hoofdstuk 1 Inleiding

Voor u ligt de voorjaarsnota 2012 met daarin informatie over de voortgang van de prioriteiten uit de programmabegroting 2012 en de actualisering van het financiële meerjarenperspectief 2012-2016.

Het doel van de voorjaarsnota is om de actuele ontwikkelingen na het opstellen van de programmabegroting 2012 -2015 zo volledig en transparant mogelijk in beeld te brengen en deze aan uw raad voor te leggen. Daarnaast bevat de voorjaarsnota financiële uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarenbegroting 2013 - 2016. Door deze uitgangspunten in de voorjaarsnota te betrekken kan uw raad aan de voorkant van het begrotingsproces zich hierover een oordeel vormen.

Op 6 februari 2012 is uw raad via de winternota geïnformeerd over de ontwikkeling van het saldo voor het meerjarenperspectief 2012-2015. In de voorjaarsnota is dit verder geactualiseerd en zal hierover besluitvorming moeten plaatsvinden. Bij de financiële afwijkingen zijn alle voorstellen weer getoetst aan de criteria van de drie O's te weten:

- Onvoorzien
- Onuitstelbaar en
- Onontkoombaar.

Voor nieuw beleid is, zolang we moeten bezuinigen, in principe geen financiële ruimte.

Met het opnemen van dit geactualiseerde meerjarenperspectief is de voorjaarsnota een belangrijk document voor de financieel kaderstellende rol van de gemeenteraad. Het geeft niet alleen een bijstelling van het lopende jaar, maar stelt ook de kaders voor de komende meerjarenbegroting 2013-2016 vast.

De opzet van de voorjaarsnota is dit jaar niet gewijzigd. Een klankbordgroep planning en control vanuit uw raad zal de verdere doorontwikkeling van de totale planning en control cyclus ter hand nemen. De eerste bevindingen zullen separaat aan u worden aangeboden.

Leeswijzer

Na de inleiding gaat hoofdstuk 2 van deze voorjaarsnota eerst in op het bestaande financiële meerjarenperspectief 2012-2016 dat is opgebouwd uit het saldo van de vorige programmabegroting en de na die tijd genomen raadsbesluiten en verder over de onderwerpen uit de winternota waar nog een besluit over moet worden genomen. Samen ontstaat een meerjarenperspectief wat als basis geldt voor de voorjaarsnota 2012.

In hoofdstuk 3 wordt vervolgens per programma de voortgang beschreven inclusief de financiële afwijkingen. Dit wordt toegelicht op basis van de volgende kopjes:

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Hier wordt de stand van zaken weergegeven op de onderdelen "Wat willen we bereiken?" en "Wat gaan we daarvoor doen?" uit de programmabegroting 2012-2015.

B. Financiële afwijkingen

Hier wordt een toelichting gegeven op afwijkingen, waarbij de kopjes bij de voorstellen verwijzen naar de betreffende producten met daarachter het onderwerp. Bij een voorstel met een (I) gaat het om incidentele afwijkingen en bij een (S) om structurele afwijkingen.

C. Grootschalige investeringen

Hier wordt zowel de beleidsmatige toelichting op de voortgang van de investering als ook de eventuele ontwikkelingen die er (gaan) spelen beschreven. Het gaat hierbij om investeringen die groter zijn dan € 75.000, die opgenomen zijn in het investeringsplan 2012 en geen vervangingsinvestering zijn.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Hier wordt de stand van zaken toegelicht van de bezuinigingsvoorstellen, die nog niet volledig zijn gerealiseerd, zoals deze stonden in de programmabegroting 2011-2014.

E. Overige zaken

Hier worden overige zaken toegelicht die bijvoorbeeld betrekking hebben op de stand van zaken van aangenomen amendementen en moties uit de begrotingsraad of over ontwikkelingen ten aanzien van de bouwleges, Wmo en personele taakstellingen (tevens onderdeel van de bezuinigingen).

In hoofdstuk 4 staat vervolgens het geactualiseerde financieel meerjarenperspectief 2012-2016 centraal. Hierin worden zowel incidentele- als structurele consequenties in een overzicht weergegeven plus de financiële gevolgen van het nieuwe investeringsplan 2013-2016 en de realisatie van alle bezuinigingen. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een saldo dat als kader dient voor het opstellen van de programmabegroting 2013-2016.

In hoofdstuk 5 worden tenslotte de uitgangspunten voor de begroting 2013 weergegeven (in overeenstemming met de Winternota).

Tot slot wordt in bijlage 1 een samenvatting gegeven van het programma dienstverlening.

Hoofdstuk 2 Bestaand financieel meerjarenperspectief 2012 – 2016

2.1 Uitgangspositie

Ontwikkeling van het saldo voor het meerjarenperspectief in de afgelopen maanden

In onderstaande tabel staat het meerjarenperspectief weergegeven zoals het na de besluitvorming over de programmabegroting 2012-2015 was. Voor alle jaren is er dus sprake van een positief saldo.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015
<i>Door de raad geautoriseerde begrotingsuitkomsten</i>				
Begrotingssaldo 2012-2015	83.000	-45.000	314.000	16.800
<i>Moties en amendementen:</i>				
Voor 2012 geen inflatie toerekenen vanuit het accres maar toevoegen aan het saldo	150.000	150.000	150.000	150.000
Diversen welzijn - Vrijwilligerswerk	-12.500			
< dekking reserve maatschappelijke duurzaamheid	12.500			
Burgernet	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
Subsidie natuurbad Heidepark	-13.000			
Brandweer krijgt een taakstellend budget	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Peuterspeelzaalwerk	-42.000	-42.000	-42.000	-42.000
Vastgesteld begrotingssaldo 2012-2015	172.500	57.500	416.500	119.300

Vervolgens kwam in november de najaarsnota 2011 in de raad waardoor het saldo voor de meeste jaren nadelig werd. Dit was de aanleiding van de raad om met een motie voor een winterbegroting/winternota te komen.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015
Vastgesteld begrotingssaldo 2012-2015	172.500	57.500	416.500	119.300
<i>Raad november:</i>				
Najaarsnota 2011 (structureel)	-277.000	-239.000	-70.000	-220.000
Saldo meerjarenperspectief na Najaarsnota	-104.500	-181.500	346.500	-100.700

Na de raad van november waren er ook in december nog raadsbesluiten met financiële consequenties. In onderstaande tabel is dit meegenomen. Tezamen ontstaat de uitgangspositie voor deze voorjaarsnota.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015
Saldo meerjarenperspectief na Najaarsnota	-104.500	-181.500	346.500	-100.700
<i>Raad december:</i>				
Meeropbrengst n.a.v. onderzoek kostendekkendheid	116.100	119.200	122.300	125.400
Kosten I-pads	-6.400	-9.800	-9.800	-9.800
Saldo meerjarenperspectief april 2012	5.200	-72.100	459.000	14.900

2.2 Onderwerpen Winternota waar nog over besloten moet worden

Aangezien de Winternota alleen ter informatie aan uw raad is aangeboden moet over een aantal onderwerpen nog een formeel besluit worden genomen. Deze onderwerpen worden in deze paragraaf toegelicht. De begrotingsrichtlijnen komen apart terug in hoofdstuk 5 van deze voorjaarsnota.

Motie begroting in 1 oogopslag (doorontwikkeling planning & controlcyclus)

Naar aanleiding van het Bestuurskrachtonderzoek (BKO) staat planning en control volop in de schijnwerpers. Tijdens de begrotingsbehandeling is hierover een motie aangenomen. De motie draagt het college op om vanaf de voorjaarsnota 2012 te werken aan een forse verbetering van de doorontwikkeling van planning en control. Verbeterpunten zijn het SMART maken van doelen en prestaties, dashboards toepassen en een sluitende begrotingscyclus ontwerpen. Voor de uitvoering van de motie is externe ondersteuning noodzakelijk. De kosten hiervan worden in eerste instantie geraamd op € 40.000 voor 2012. Afhankelijk van het onderzoek door de externe zal later bezien moeten worden of er een structureel budget voor planning en control noodzakelijk is.

Onderzoek risicomanagement

Naast planning & control heeft uw raad ook het verzoek gedaan aan het college om een onderzoek te doen naar risicomanagement. De kosten hiervan worden geraamd op € 20.000 voor 2012.

Aframing stelpost gevolgen bestuursakkoord

In de Winternota is al toegelicht dat we steeds meer weten over de gevolgen van de:

- Wet Werken naar Vermogen (WWnV),
- Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) en
- de Jeugdzorg.

Maar ook de bezuinigingen die daarbij worden opgelegd, de incidentele compensatie van het Rijk voor de invoeringskosten, de verwachte structurele rijksbijdrage voor de uitvoeringskosten en de personele/organisatorische gevolgen. Op basis daarvan was berekend dat het mogelijk zou zijn om voor het jaar 2012 de stelpost met € 150.000 te verlagen en voor 2013 met € 300.000. Ook ondanks de val van het kabinet kunnen we dit standpunt handhaven.

Decembercirculaire gemeentefonds

Verder stond in de winternota dat de decembercirculaire in 2011 weer is verschenen. De betekenis ervan voor 2012 en volgende jaren was overigens niet groot. Er werd geen nieuws verstrekt over accessen, dit zal naar verwachting in de meicirculaire komen. Toch was het een positieve circulaire voor gemeenten. Dat zit met name in de jaren 2009 tot en met 2011 waarin de eerder toegekende correctie van € 39 miljoen per jaar vanaf 2012 nu alsnog ook wordt toegekend voor deze jaren. Dit voordeel van € 300.000 voor de jaren 2009 tot en met 2011 wordt meegenomen in de jaarrekening 2011. Voor 2012 is er nog sprake van een voordeel van € 28.000 voor Dalfsen dat nu wordt toegevoegd aan het saldo.

Samen leidt dit tot het volgende saldo (inclusief de nieuwe jaarschijf 2016):

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Saldo meerjarenperspectief april 2012	5.200	-72.100	459.000	14.900	14.900
<i>Nog over te besluiten onderwerpen Winternota:</i>					
Externe inhuur voor motie planning en control	-40.000				
Onderzoek risicomanagement	-20.000				
Aframing stelpost gevolgen bestuursakkoord	150.000	300.000			
Uitkomsten decembercirculaire	28.000				
Saldo meerjarenperspectief inclusief Winternota	123.200	227.900	459.000	14.900	14.900

Hoofdstuk 3 Voortgang per programma met financiële afwijkingen

Programma 1 Bestuur

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

1.1	Digitalisering In december 2011 is de iPad aangeschaft en aan uw raad gepresenteerd. Voor het raadsinformatiesysteem is men bezig met een conversie naar een nieuwe aanbieder in het voorjaar 2012. Dit systeem ondersteunt uw raad om papierloos te werken.
1.2	Professionalisering De raadsvoorstellen zijn aangepast, de prioritering, waardoor sommige raadsvoorstellen rechtstreeks in de raad komen en de hoeveelheid informatie via het raadsinformatiesysteem aan de raad wordt aangeboden, zijn een feit. Inmiddels ligt een nieuw pakket aan aanbevelingen voor aan de raad ter beoordeling om de bestuurscultuur verder op hoofdlijnen te laten sturen.
1.3	Communicatievisie De communicatievisie is door de raad in januari 2012 vastgesteld. In 2012 gaan we aan de slag met de onderwerpen in de communicatievisie, waaronder de website en de inzet van social media. Burgerparticipatie maakt onderdeel uit van het programma dienstverlening en wordt daar toegelicht.
1.4	Dienstverlening Het programma dienstverlening is gestart en de diverse projectgroepen zijn inmiddels aan de slag gegaan. Bij de financiële afwijkingen wordt dit nader toegelicht.

B. Financiële afwijkingen

Automatisering - Licentiekosten

Nadeel 2012 € 20.000 (S)

Bij de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is ook het nieuwe workflowsysteem Squit ingevoerd. De kosten voor beheer en gebruik hiervan zijn tot nu toe bekostigd uit het investeringsbudget "Omgevingsvergunning". Deze kosten moeten structureel een plek krijgen in de begroting. De kostenraming van gebruiksrechten en updates organisatiebreed bedraagt € 20.000 per jaar.

Vastgoedinformatie – Luchtfoto's

**Nadeel 2012 € 9.000 (I) en nadeel 2014 € 15.000 (I)
Voordeel 2013 en 2015 € 15.000 (I)**

Elke 2 jaar worden er nieuwe luchtfoto's gemaakt. In 2011 is er voor het laatst gevlogen, zodat in 2013 weer nieuwe foto's zullen worden vervaardigd. In de begroting 2013 is hiervoor een bedrag opgenomen van € 15.000. Met het oog op de opbouw van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) in 2012 is het wenselijk te beschikken over zo actueel mogelijk beeldmateriaal. Door samenwerking met andere gemeenten en de provincie is een aanzienlijke korting mogelijk gebleken. In 2012 kunnen nieuwe luchtfoto's worden vervaardigd voor een bedrag van € 9.000. De vervangingscyclus moet hiervoor 1 jaar naar voren worden gehaald, zodat hierna eerst in 2014 weer wordt gevlogen.

In- en externe contacten - Representatie

Nadeel 15.000 (S)

Jaarlijks hebben we te maken met bijzondere (sport)prestaties of jubilerende verenigingen die belangrijk zijn voor de gemeente Dalfsen en door hun prestaties Dalfsen op de kaart zetten. Denk aan

het landskampioenschap van handbalvereniging Mizuwai of het aankomend jubileum van de halve marathon van Dalfsen. Binnen het huidige representatiebeleid is er geen budget om aan deze verenigingen een bijzondere beloning toe te kennen. Wij vinden het echter wel wenselijk om bij bijzondere gebeurtenissen de mogelijkheid te hebben om iets aan te kunnen bieden. Daarom stellen wij voor om de post representatie structureel te verhogen met € 15.000.

Overige financiële middelen – Dividend BNG

Nadeel € 38.800 (S)

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) haalde in 2011 een nettowinst van 256 miljoen euro, een daling van een miljoen ten opzichte van 2010. De onderliggende resultaatontwikkeling is volgens de BNG duidelijk positief. "Het renteresultaat is namelijk significant hoger dan over 2010 en boven de voor 2011 geformuleerde verwachting uitgekomen". Vanwege de vele onzekerheden doet de bank geen uitspraak over de hoogte van de nettowinst in 2012. Over het boekjaar 2011 wordt voorgesteld het dividend vast te stellen op 25 procent van de nettowinst (€ 1,15 per aandeel), tegen 50 procent in 2010. De verwachting is dat de BNG de komende jaren vasthoudt aan dit lagere percentage. Aangezien wij 33.735 aandelen hebben, ontvangen wij in totaal € 38.800. Dit is de helft (€ 38.800) structureel lager dan begroot.

Nutsbedrijven – Enexis

Nadeel € 49.200 (S)

Bij de overname in 2009 van Essent door Enexis zijn er liquide middelen, in de vorm van een bruglening, in de nieuwe onderneming achter gebleven. Dit om het bedrijf niet gelijk met een liquiditeitsprobleem op te zadelen. Nu Enexis over voldoende liquide middelen beschikt heeft zij van de gelegenheid gebruik gemaakt om de lening vervroegd af te lossen. Het structurele nadeel hiervan bedraagt € 49.200 vanaf 2012.

Nutsbedrijven – dividend Enexis

Voordeel 2012 € 20.000 (I) en vanaf 2013 € 10.000 (S)

Verder heeft Enexis over 2011 een nettowinst gehaald van 230 miljoen. De helft daarvan wordt uitgekeerd als dividend, of wel € 0,77 per aandeel. Voor ons komt dit neer op een dividenduitkering van € 42.000. Dit komt voor ons neer op een meeropbrengst ten opzichte van de raming in de begroting van € 20.000 voor 2012 en van € 10.000 structureel vanaf 2013.

Belastingen – OZB

Voordeel € 100.000 (I)

Ten tijde van het berekenen van de OZB-tarieven was de herwaardering voor 2012 nog niet volledig afgerond. Hierdoor waren de gevolgen van de optimalisatie met betrekking tot de waardering van de bedrijfspanden nog niet inzichtelijk. Als gevolg van een hogere totale WOZ - waarde van de bedrijven is er voor 2012 sprake van een incidenteel voordeel van € 60.000 voor OZB-eigendom en € 40.000 voor OZB-gebruik. Er is sprake van een incidenteel voordeel omdat de hogere WOZ-waarde bij de tariefsberekening voor 2013 zal leiden tot een aanpassing van het tarief. De WOZ-waarde zal afgezet worden tegen de verwachte / in de begroting opgenomen OZB opbrengst voor 2013.

Financiën - Verzekeringen

Voordeel € 13.500 (S)

Nu het contract afloopt van onze instrumenten en apparatuurverzekering, hieronder is vooral de uitrusting van brandweervoertuigen verzekerd, hebben we offertes opgevraagd. Door de overstap te maken naar een andere verzekeraar kan een premievoordeel worden behaald van € 10.700, waarbij het verschil in eigen risico minimaal is. Onze gemeentelijke eigendommen waren al verzekerd bij deze andere verzekeraar en dit contract willen we verlengen met 3 jaar, wat een besparing oplevert van € 2.800 structureel. Samen is er sprake van een voordeel € 13.500 structureel.

Verkiezingen - Tweede Kamer verkiezingen 2012

Nadeel 2012 € 25.000 (I) en 2014 en 2016 € 25.000 (I) voordelig

Door de val van het kabinet Rutte zijn er vervroegde verkiezingen uitgeschreven in september 2012. Deze zijn niet in de begroting opgenomen. Er is dus sprake van een incidentele tegenvaller van circa € 25.000. Het bedrag is opgebouwd uit o.a. drukwerk, portokosten, vergoeding stembureauleden, huur stemlokalen en kosten catering. Dit houdt ook in dat de raming in 2014 kan vervallen en dat ook de nieuwe jaarschijf een voordeel oplevert.

Algemene kosten P & O – IZA-gelden

Voordeel € 25.600 (I)

Ten gunste van krediet organisatieontwikkeling

Het algemeen bestuur van IZA heeft besloten het resterende vermogen van IZA-Nederland in liquidatie uit te keren. Dit is de 2^e tranche, € 25.600. Voorgesteld wordt dit, evenals de 1^e tranche, toe te voegen aan het krediet organisatieontwikkeling.

Algemene kosten P & O – Herstelopslag ABP

Nadeel 2012 € 93.000 (I)
Voordeel vanaf 2014 € 93.000 (S)

Een van de maatregelen die het ABP heeft aangekondigd is het verhogen van de tijdelijke herstelopslag in 2012 en 2013 van 1% naar 3%. Deze verhoging geldt voor de collectieve en de vrijwillige premies voor ABP KeuzePensioen-OP/NP. De premieverhoging geldt vanaf 1-1-2012 en duurt voorsnog tot en met december 2013. Vanaf de maand april 2012 wordt deze gewijzigde pensioenpremie dus zichtbaar op het loonstrookje van de werknemer. De verhoging wordt vanaf 1-4-2012 t/m 31-12-2013 geheven. Er is geen sprake van terugwerkende kracht. Dat betekent dat de voor de twee kalenderjaren benodigde stijging van de premie in de resterende 21 maanden wordt gerealiseerd. Effectief wordt de totale herstelopslag hierdoor 3,2%. Het nadeel voor de gemeente is € 93.000 voor 2012. In de loonkostenberekening 2013 is hier al rekening mee gehouden. Dit betekent dat deze verhoging ook doorwerkt naar 2014 en volgende jaren. Aangezien de verwachting is dat de verhoging per 2014 weer ongedaan zal worden gemaakt betekend dit een structureel voordeel van € 93.000 vanaf 2014.

Algemene kosten P & O - dienstreizen

Nadeel € 8.000 (S)

Het toegekende aanvullende budget van € 8.000 voor dienstreizen met openbaar vervoer is bij de voorjaarsnota 2011 abusievelijk niet structureel doorgevoerd. Dit wordt nu gecorrigeerd.

Loonkosten

Nadeel vanaf 2013 € 167.000 (S)

Als gevolg van de nieuwe CAO, de gevolgen van de laatste functiewaardering en individuele salarisaspecten is vanaf 2013 per saldo nog een aanvullend budget noodzakelijk van € 167.000. In de meerjarenbegroting was 1% loonsverhoging meegenomen, feitelijk is de loonsverhoging 2% plus 1% voor de sociale lasten (in totaal 3%). De uitkomsten van de onderhoudsronde functiewaardering, waardoor een 4-tal personen naar een hogere schaal bevorderd zijn, heeft niet een grote impact gehad op het tekort maar wel in combinatie met de individuele salarisaspecten zoals: periodieke verhogingen en gedifferentieerd belonen (toekennen prestatieschaal, extra periodiek, persoonlijke toelage en arbeidsmarkttoelage). Het tekort zou groter zijn als de taakstelling op personeel niet zou zijn gerealiseerd.

Algemene uitkering gemeentefonds

- Structurele doorwerking vanuit jaarrekening

Voordeel € 200.000 (S)

Door de bijstelling van vooral de maatstaven aantal huishoudens met een laag inkomen en het aantal inwoners die een uitkering ontvangen is in de jaarrekening 2011 een incidenteel voordeel ontstaan van € 200.000. Voorafgaand aan de meicirculaire hebben we alle maatstaven geactualiseerd en doorgerekend voor de jaren 2012-2016. Dit levert een structureel voordeel op van € 200.000.

- Aanvullende rijksbezuinigingen

Nadat het Catshuis overleg op 21 april 2012 mislukte hebben de partijen VVD, CDA, D66, GroenLinks en de ChristenUnie alsnog een Lenteakkoord met miljardenbezuinigingen gesloten. Op grond van de normeringsmethodiek, beter bekend als 'samen de trap op en samen de trap af' is het nu de vraag in hoeverre de bezuinigingen doorwerken in het gemeentefonds. De VNG dringt aan op zo spoedig mogelijk overleg met het kabinet over de effecten van het onlangs gesloten akkoord. Er zal per voorstel moeten worden bekeken of dit gevolgen heeft voor gemeenten en in welke mate. Pas dan wordt duidelijk wat dit betekend voor onze uitkering uit het gemeentefonds. Het CPB heeft aangegeven pas in juni met nieuwe ramingen voor de Nederlandse economie en de overheidsfinanciën te komen en daarbij het miljardenakkoord te betrekken.

De ervaring leert dat ongeveer de helft van alle rijksbezuinigingen zijn effect heeft op het gemeentefonds. Op basis van wat gemeenten daarvan mee krijgen kan dit voor Dalfsen neerkomen op een nadeel van ruim een half miljoen structureel. De stelpost gevolgen bestuursakkoord zal daar voor worden ingezet, plus het saldo meerjarenperspectief. Of dit voldoende is, is de vraag. We zullen de ontwikkelingen nauwlettend volgen en tot die tijd moeten we terughoudend zijn met het aangaan van nieuwe structurele verplichtingen.

- Junicirculaire

p.m.

De meicirculaire 2012 verschijnt begin juni. De meicirculaire is uitgesteld in afwachting van de lijst controversiële onderwerpen die de Tweede Kamer op 29 mei vaststelt en de nadere uitwerking van

het onlangs afgesloten akkoord over rijksbezuinigingen en de gevolgen van de decentralisaties. De analyse van de meicirculaire met de financiële consequenties zal aan uw raad worden nagezonden.

Programma dienstverlening

Nadeel zie tabel

De meeste kosten van het programma dienstverlening zijn verwerkt in het investeringsplan. In onderstaande tabel staan de kosten voor de exploitatie. In bijlage 1 is een nadere toelichting van het programma dienstverlening opgenomen.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Incidenteel	-24.000	-64.000	-84.000	-55.000	
Dekking algemene reserve vrijbesteedbaar	24.000	64.000	84.000	55.000	
t.l.v. saldo meerjarenperspectief	4.500	54.500	54.500	54.500	54.500

C. Grootschalige investeringen

Is niet van toepassing voor dit programma.

D. Bezuinigingen 2012-2015

D1 Bezuinigingen van programma 1

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Taakstelling representatie	4.000	4.000	4.000	4.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Taakstelling representatie	4.000	4.000	4.000	4.000

Toelichting voorjaarsnota:

Naar verwachting zullen de bezuinigingen in 2012 e.v. gehaald worden.

D2 Bezuinigingen op Bedrijfsvoering

Personele bezuinigingen

In de bezuinigingsoperatie is ook een reductie van de personeelsformatie voorzien. Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen bedrijfsvoering en takenreductie. In de praktijk is dit onderscheid moeilijk te maken en is het lang niet altijd duidelijk onder welke categorie een personele bezuiniging valt. We hebben daarom besloten om de twee taakstellingen bij elkaar op te tellen en daarover ook te rapporteren. De totale bezuiniging op het personeel loopt dan op van € 100.000 in 2011 tot € 700.000 in 2014.

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Personele taakstelling takenreductie	50.000	250.000	450.000	450.000
Personele taakstelling bedrijfsvoering	150.000	200.000	250.000	250.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Personele bezuinigingen	383.000	550.000	550.000	550.000

Toelichting voorjaarsnota:

De stand van zaken met betrekking tot de personele taakstelling is dat deze voor de jaren 2012 en 2013 gehaald gaat worden. Invulling van de taakstelling wordt gerealiseerd door het niet (volledig) invullen van vacatures, taken binnen de organisatie te verschuiven, taken niet meer of op een ander niveau uit te voeren en werkzaamheden efficiënter uit te voeren. De gevolgen van de bezuinigingen zijn goed waarneembaar binnen de organisatie. Er is duidelijk sprake van een verhoging van de

werkdruk. Of er ook een relatie ligt met de toename van het ziekteverzuim is, op basis van de gegevens die wij registreren, niet hard te maken. Ook is het bij ziekteverzuim niet altijd duidelijk of verzuim vooral vanuit de privésituatie is ontstaan, of ook werkgerelateerd is. Vaak is er ook sprake van een mix van beide. In ieder geval is het duidelijk dat de verhoging van het ziekteverzuim in belangrijke mate wordt veroorzaakt door een aantal langdurig zieke medewerkers.

De bezuinigingstaakstelling op de personeelsformatie voor de jaarschijf 2014 is een ander verhaal. Daar zien we nog een gat van € 150.000 tussen taakstelling en realisatie. Deze bezuiniging is alleen te realiseren door taken niet meer uit te voeren, de dienstverlening te beperken, de kwaliteit van producten te verlagen, of door de werkdruk nog verder op te laten lopen. Het college vraagt zich af of het verantwoord is om deze laatste stap nog te zetten. Het is nu nog te vroeg om daar een uitspraak over te doen, of met een voorstel aan uw raad te komen. Wel willen wij hierover met het management van de organisatie in gesprek gaan. Over de uitkomsten wordt uw raad in een later stadium geïnformeerd.

E. Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 2 Openbare orde en veiligheid

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

2.1	Samenwerking Brandweer DSZ
	<p>Het onderzoek naar samenwerkingsmogelijkheden is in 2011 afgerond, vastgesteld door de Stuurgroep en het College van B&W. In 2012 zal de samenwerking geïntensiveerd worden op zes kansrijke gebieden: Bedrijfsvoering, Risicobeheersing, Opleiden en Oefenen, Kwaliteit Arbo Milieu (KAM), Materieel en Materiaal en op het gebied van Mobiele Data Terminals.</p> <p>Het Risicoprofiel zal in het eerste halfjaar van 2012 afgerond worden.</p>
2.2	Veiligheidsregio
	<p>In 2012 en 2013 vindt het Project Vorming Brandweer IJsselland plaats bestaande uit een inventarisatiefase, een uitwerkings- en een implementatiefase. Uiteindelijk zal in 2014 een nieuwe organisatie Brandweer IJsselland de brandweezorg op zich nemen. Gemeenteraad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het project door middel van nieuwsbrieven en informatieavonden.</p> <p>De vorming van het Team Bevolkingszorg is tot stand gekomen door de inspanningen van alle adviseurs crisisbeheersing (voorheen AOV-ers) uit de Veiligheidsregio IJsselland. Er zijn 4 werkgroepen gevormd ('functies en competenties', 'namen en rugnummers', 'opleiden, trainen, oefenen' en 'voorzieningen'). Dalfsen heeft een grote inbreng gehad in de werkgroep opleiden, trainen, oefenen: Er is een opleidingstraject georganiseerd waarbij alle 375 medewerkers van het Team bevolkingszorg zijn opgeleid. Dit alles heeft ervoor gezorgd dat het Team bevolkingszorg per 1 juli 2012 van start kan gaan.</p>
2.3	Vrijwillige brandweer
	De beleidsnotitie Brandweer Dalfsen 2.0 is in het eerste kwartaal van 2012 aangeboden aan de Onderdeelscommissie Brandweer en vervolgens aan College van B&W. De gemeenteraad zal hierover geïnformeerd worden na bestuurlijke vaststelling.
2.4	Externe veiligheid
	De laatste jaren is er op het gebied van wet- en regelgeving het nodige veranderd en werd een aanpassing en actualisatie van het beleid noodzakelijk. Deze actualiseringslag is gerealiseerd in samenwerking met een externe partij en is eind 2011 afgerond. In maart 2012 is het nieuwe beleid door uw raad vastgesteld.
2.5	Integrale veiligheid
	<p>Eind 2011 is het regionale project "Versterking preventieve aanpak woninginbraken" afgerond. Hierin is een aantal maatregelen geformuleerd die bewoners 'in beweging moeten krijgen' om hun huis voor inbrekers onaantrekkelijk te maken. Gemeente Dalfsen gaat in 2012 uitvoering geven aan (een deel van) deze maatregelen. Er komt vooral (hernieuwde) aandacht voor het Politiekeurmerk Veilig Wonen.</p> <p>Er is blijvende aandacht voor huiselijk geweld en aanpak fietsendiefstallen op het station.</p> <p>In 2011 was er vooral in Nieuwleusen veel overlast door de jeugd. Er is een pakket aan maatregelen vastgesteld dat er toe heeft geleid dat het weer relatief rustig is geworden. In 2012 zal hier blijvende aandacht voor zijn. Daarnaast worden in 2012 maatregelen genomen om de uitgaansoverlast (bij verlaten van horecagelegenheden en terugkomst discobussen) te verminderen.</p> <p>Het is de verwachting dat de stadswachten eind 2012 gaan verdwijnen uit het straatbeeld van Dalfsen, aangezien de gemeente Zwolle heeft besloten de subsidie aan</p>

	de Stichting Stadswacht IJsselland stop te zetten. Dit heeft o.a. consequenties voor de handhaving op overlast door hondenpoep. Momenteel wordt gezocht naar alternatieven voor de stadswachten.
--	--

B. Financiële afwijkingen

Brandweer – inruil tankautospuut

Voordeel € 20.500 (I)

Door inruil van de 'oude' Tankautospuut van Lemelerveld valt een bedrag vrij van € 20.500. Dit eenmalige voordeel komt ten gunste van de Algemene Middelen.

Brandweer Veiligheidsregio IJsselland - hogere bijdrage

**Nadeel 2014 € 15.300 (I)
en vanaf 2015 € 13.100 (S)**

Per 1-1-2014 zal de Brandweer Dalfsen overgaan naar de nieuwe organisatie Brandweer IJsselland. Dit is op basis van de Wet Veiligheidsregio's een hard gegeven. Vanaf genoemde datum kent ook de nieuwe organisatie een eigen begroting. Vandaar dat de investeringen voor de jaren 2012 en 2013 in ons investeringsplan blijven staan maar daarna overgaan naar de regio en bij ons op nul worden gezet. Ervan uitgaande dat de gemiddelde kosten van de brandweer van de laatste 4 jaar onze bijdrage aan de Veiligheidsregio wordt, zal een nadeel voor 2014 van € 15.300 en vanaf 2015 € 13.100 moeten worden opgenomen.

APV/Politeezaken

Voordeel € 10.500 (I)

In 2011 zijn we gestart met de bestuurlijke strafbeschikking. Onder andere de stadswachten maken gebruik van dit instrument. Wij hebben ons aangemeld voor de Vergoedingsregeling gemeenten voor handhaving parkeren en overlast. Voor het aanleveren bij het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) van bonnen voor parkeerfeiten ontvangen we een vergoeding van € 25 per aangeleverd feit, voor overlastfeiten geldt een vergoeding van € 40 per aangeleverd feit. De totale toegekende vergoeding voor 2011 bedraagt € 10.500 incidenteel die in 2012 pas ontvangen wordt.

C. Grootschalige investeringen

Is niet van toepassing voor dit programma.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek kostenbesparing brandweer	25.000	25.000	25.000	25.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek kostenbesparing brandweer	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting voorjaarsnota:

De taakstellende bezuiniging wordt structureel gehaald en bestaat uit de volgende twee componenten: € 11.000 door wijziging van het contract met Vitens inzake brandkranen en € 14.000 door wijziging van het inhuurcontract waarnemend commandant en teruggang van het aantal uren ten opzichte van de situatie voor 2011.

E Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 3 Beheer openbare ruimte

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

3.1	<p>Onderhoudsniveau openbare ruimte</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Wegen</i> Prioritering van de te onderhouden wegen, binnen het beschikbaar gestelde budget, heeft plaatsgevonden en aanbestedingsdocumenten worden opgesteld. Realisatie in de eerste helft van het jaar. Het accent ligt op de asfaltwegen om kapitaalvernietiging te voorkomen. De onderhoudstoestand van alle verhardingen wordt in het voorjaar herzien (actualisatie inspectie 2010). Actualisatie van het meerjaren onderhoudsplan verkeersbruggen en duikers vindt plaats. - <i>Openbare Verlichting</i> In 2011 is de openbare verlichting in het dorp Nieuwleusen grotendeels gerenoveerd en daarbij omgebouwd van 'oranje' naar 'wit' licht. De renovatie en ombouw van 'oranje' naar 'wit' licht wordt in 2012 voortgezet. - <i>Openbaar groen</i> Het groenstructuurplan 2012-2017 wordt dit jaar afgerond en aan het eind van 2012 vastgesteld.
3.2	<p>Verkeer</p> <ul style="list-style-type: none"> • De actualisatie van het uitvoeringsprogramma GVVP (gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan) komt in concept in de zomer in het college en moet in het laatste kwartaal van 2012 door college en raad vastgesteld worden. • De planvorming voor de Rechterensedijk loopt, in het voorjaar volgt een reactieronde. In het najaar gaat het concept de besluitvormingscyclus in. • De werkzaamheden voor de uitbreiding van het parkeerterrein bij het station zijn op 1 maart van start gegaan. • Provinciale Staten gaan in mei over het provinciaal InpassingsPlan (PIP) van de N340 besluiten. Dit is ook het beslistmoment voor het Plan in Hoofdlijnen N377. • De provinciale planstudie voor fase 1 van de N348 (verkeerslichten) is in volle gang. De provincie wil fase 2, waarbij oversteken van de N348 zelf worden aangepast of opgeheven, vlot oppakken. Planvorming voor fase 2 gaat daarom ook in 2012 van start.

B. Financiële afwijkingen

Verkeersregelingen – verkeersveiligheid

Nadeel vanaf 2012 € 63.000 (S)

Bijdrage provincie € 47.000 (S)

Op 8 december 2011 is door de gemeente de intentieverklaring "samenwerking verkeersveiligheid" voor de periode oktober 2011 tot oktober 2014 ondertekend. Daarin staan afspraken om het aantal verkeersdoden en – gewonden verder te beperken. De gemeente investeert in niet-infrastructurele verkeersveiligheid, via diverse verkeerseducatieprojecten. Projecten 1 en 2 worden voor 75% door de provincie gesubsidieerd. Projecten 3 worden voor 25% gesubsidieerd. Gebaseerd op 2011 en 2012 worden de volgende bedragen voorgesteld: totaal investering € 63.000, provinciaal deel 75% € 47.000. Totaal gemeentelijk deel: € 16.000 structureel.

Bruggen – opstellen meerjarig onderhoudsplan

Nadeel 2015 € 6.000 (I)

In 2015 dient het meerjarig onderhoudsplan van de bruggen en verkeersduikers weer te worden herzien. De kosten hiervan bedragen € 6.000.

C. Grootschalige investeringen

Investering	53. N35 korte termijnmaatregelen
Bedrag	150.000

Toelichting voorjaarsnota:

In het voorjaar 2012 is de uitvoering van de ontsluitende weg van start gegaan. Naar verwachting zijn de werkzaamheden voor de zomer klaar. De verkeerslichteninstallatie heeft Rijkswaterstaat in december 2011 aangesloten.

Investering	54. Herinrichten opwaarderen woonomgeving straten en pleinen
Bedrag	200.000

Toelichting voorjaarsnota:

De omgeving van de nieuwbouw aan de Mr. Gorrisstraat – Kampfstraat wordt aangepast op het veranderende gebruik van de omgeving. Uitvoering start in augustus. Een deel van de projectkosten komt ten laste van dit budget.

De omgeving van de nieuwbouw school de Schakel (o.a. Brethouwerstraat) wordt aangepast op het veranderende gebruik van de omgeving. Het plan bevindt zich in de voorbereidende fase. Deel van de kosten komen ten laste van dit budget.

Investering	55. Wensenlijst Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
Bedrag	100.000

Toelichting voorjaarsnota:

Om het beleid uit het GVVP in de praktijk te brengen moeten we de verkeersprojecten uit de Uitvoeringsnota realiseren. In 2012 staat de aanleg van de rotonde Westeinde-Dedemsweg-Jagtlusterallee op de rol. Planvorming Rechterensedijk (en aansluiting Stationsweg), ontsluitingsweg N35 en actualisatie van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma (loopt tot 2013) volgen ook in 2012. De incidentele kosten van het opzetten van een buurtbusregeling komen eveneens voor rekening van deze post.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Uitkomsten onderzoek beheer openbare ruimte	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Uitkomsten onderzoek beheer openbare ruimte	p.m.	20.000	40.000	40.000

Toelichting voorjaarsnota:

Naar aanleiding van adviezen Cyberrapportage heeft o.a. de omvorming van vier naar drie wijkteams vorm gekregen. Overige onderdelen worden o.a. meegenomen in het Groenstructuurplan (omvorming van beplanting naar gras) en de taakstellende bezuinigingen op personeel (efficiëntere invulling geven aan het beheer en onderhoud). In het 1^e kwartaal is er een verdiepingsonderzoek naar verdere efficiëntiemogelijkheden gestart. Voor 2013 is € 20.000 aan bezuiniging vastgesteld en vanaf 2014 € 40.000 structureel. Dit is meegenomen in de personele taakstelling.

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Aanscherpen pachtovereenkomsten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Aanscherpen pachtovereenkomsten	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Toelichting voorjaarsnota:

In het op te stellen Groenstructuurplan (GSP) worden de pachtovereenkomsten geëvalueerd en worden ook de nieuwe pacht prijzen voor openbaar groen voor de komende jaren vastgesteld. In 2012 wordt beoordeeld of de gehanteerde pacht prijzen marktconform zijn. Deze beoordeling vindt plaats door middel van de vergelijkingsmethode. Als blijkt dat de gehanteerde pacht prijs niet marktconform is dan wordt vanaf 2013 de pacht prijs aangepast.

E Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 4 Economische zaken

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

4.1	Vestigingsmogelijkheden Kern Lemelerveld Voor de planvorming van het Kroonplein in de kern van Lemelerveld is inmiddels een voorstel aan uw raad gedaan. De locatie Schrijver wordt ontwikkeld voor bedrijventerrein (procedure in 2012). Een eventueel verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein hangt samen met een nieuwe ontsluitingsweg tussen het bedrijventerrein en de N348. Dit betreft enkele kleinschalige percelen. Meer grootschalige uitbreiding is op dit moment nog niet aan de orde. Kern Dalfsen De ontwikkeling van het Waterfront Dalfsen en het winkelverblijfsgebied kern Dalfsen betrekken we in een integraal visieplan voor ruimtelijke kwaliteit voor het dorpshart - Typisch Dalfsen - waarbij de attractiviteit centraal moet staan. Momenteel wordt gewerkt aan de afronding van een exploitatieovereenkomst voor het ontwikkelen van een strook bedrijventerrein van bruto 2,7 ha. Binnen het beoogde plangebied en te ontwerpen bestemmingsplan wordt langs de Kampmansweg voorzien in een strook met de mogelijkheid voor wonen/werken. Binnen het te ontwikkelen plangebied Oosterdalfsen moet nog onderzoek verricht worden naar de mogelijkheid om ook nog aan de oostzijde van het bedrijventerrein Welsum een overgangszone (met wonen/werken) op te nemen naar de toekomstige woonwijk Oosterdalfsen. Kern Nieuwleusen Het bestemmingsplan De Grift III is in maart door uw raad vastgesteld. Daarna zal de grond na bouwrijp maken uitgeefbaar zijn. Dit onder voorbehoud dat er niet opnieuw beroep wordt ingesteld.						
4.2	Ondernemersklimaat Voor de nieuwe nota economisch beleid (2012 – 2020) is een plan van aanpak opgesteld. In de planning voor de nieuwe nota economisch beleid (2012 – 2020) zijn de volgende stappen voor de besluitvorming opgenomen: <table border="1"><tr><td>Vaststelling kadernota door de raad</td><td>Juni 2012</td></tr><tr><td>Concept nota Economisch Beleid; behandeling in B&W</td><td>Oktober 2012</td></tr><tr><td>Vaststelling nota Economisch Beleid door de raad</td><td>Februari 2013</td></tr></table>	Vaststelling kadernota door de raad	Juni 2012	Concept nota Economisch Beleid; behandeling in B&W	Oktober 2012	Vaststelling nota Economisch Beleid door de raad	Februari 2013
Vaststelling kadernota door de raad	Juni 2012						
Concept nota Economisch Beleid; behandeling in B&W	Oktober 2012						
Vaststelling nota Economisch Beleid door de raad	Februari 2013						

B. Financiële afwijkingen

Is niet van toepassing voor dit programma.

C. Grootschalige investeringen

Is niet van toepassing voor dit programma.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Is niet van toepassing voor dit programma.

E. Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 5 Onderwijs

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

5.1	Frisse Scholen
	Uitvoering Planthof vindt in 2012 plaats. Bij de Polhaar wordt gekeken naar combinatie project Frisse Scholen en renovatie school.
5.2	Huisvesting scholen
	April 2012 vindt oplevering nieuwbouw school de Schakel (het Kleine Veer) plaats. Realisatie uitbreiding Heideparkschool verloopt volgens planning en vindt naar verwachting plaats begin 2013.
5.3	Lokale Educatieve Agenda
	Het maken van afspraken over uitvoering vindt plaats. In het tweede en derde kwartaal 2012 wordt gekeken naar mogelijkheden voor aansluiting tussen Passend Onderwijs en het CJG.
5.4	Leerplicht
	Prestatie voor het schooljaar 2010/2011 is behaald. Dalfsen kende dit schooljaar 37 voortijdig schoolverlaters (1,5%), waarvan 50% weer is teruggekeerd richting het onderwijs.

B. Financiële afwijkingen

Leerlingenvervoer

Nadeel € 70.000 (S)

Ondanks het gewijzigde beleid en de inspanningen om meer leerlingen in het openbaar vervoer en op de fiets te krijgen blijven de kosten van het leerlingenvervoer hoog. Het leerlingenvervoer is een open einde regeling en als een leerling binnen de verordening valt heeft de gemeente de plicht te vervoeren naar de dichtstbijzijnde passende school. Naast het reguliere vervoer naar Zwolle en Ommen zijn een aantal individuele ritten naar passend onderwijs buiten de regio, o.a. Groningen, debet aan de hoge kosten. Ook de crisisopvang van kinderen in onze gemeente draagt bij aan de hoge kosten. Gelet op de ervaring van de afgelopen jaren en gezien de uitgaven in de eerste 2 maanden van 2012 is de verwachting dat deze post in 2012 en volgende jaren met € 40.000 zal worden overschreden ondanks het gewijzigde beleid. Het voorstel is daarom een bedrag van € 40.000 bij te ramen.

Een tweede ontwikkeling is, dat de rechtbank in Arnhem recent de uitspraak heeft gedaan, dat gemeenten de BTW over het leerlingenvervoer (6%) niet via het BTW-compensatiefonds mogen verrekenen. Leerlingenvervoer wordt gezien als een individuele verstrekking. Voor de gemeente werkt dit kostprijsverhogend. Afgerond ramen wij de meerkosten op € 30.000. Samen is er sprake van een financiële afwijking van € 70.000 structureel.

Gymnastiekvergoeding

Nadeel € 9.900 (S)

De aangeleverde begrotingsgegevens voor de te betalen gymnastiekvergoeding aan de Trefkoele voor gebruik door basisscholen zijn niet juist verwerkt in de gemeentebegroting 2012-2015. Dit betreft dus een technische correctie.

Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) basisonderwijs

Nadeel 2014 € 22.300 (I) en € 44.800 (I)

Nadeel 2016 € 11.800 (I)

In het meerjaren onderhoudsplan onderwijs worden de verwachte onderhoudswerkzaamheden voor het bijzonder basisonderwijs in beeld gebracht. De financiële gevolgen van het Meerjaren OnderhoudsPlan (MOP) voor de jaarschijf 2016 bedragen per school: De Regenboog, riolering, drainage, terreininventaris en fietsenberging € 8.400, De Meele, vervangen lichtkoepels € 3.300. In

totaal gaat het om € 11.800. Verder zijn er voor de jaarschijf 2014 diverse vervangingen, die door de raad al waren goedgekeurd, weggevallen. Dit wordt nu gecorrigeerd. Voor huisvesting openbaar basisonderwijs gaat het om € 22.300 en voor huisvesting bijzonder basisonderwijs € 44.800.

C. Grootschalige investeringen

Investering	64. OBS Heidepark uitbreiding 225 meter
Bedrag	432.000

Toelichting voorjaarsnota:

Realisatie uitbreiding OBS Heidepark verloopt volgens planning en vindt naar verwachting plaats begin 2013.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Lagere bijdrage onderwijsbegeleiding	40.000	40.000	40.000	40.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Lagere bijdrage onderwijsbegeleiding	40.000	40.000	40.000	40.000

Toelichting voorjaarsnota:

Bezuiniging is vanaf 2012 gerealiseerd door korting subsidiëring onderwijsbegeleidingsdiensten.

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek bezuinigingen leerlingenvervoer	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek bezuinigingen leerlingenvervoer	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting voorjaarsnota:

De verwachting is dat deze bezuiniging niet gerealiseerd zal worden.

De jaarrekening 2011 liet een flinke overschrijding zien op het leerlingenvervoer. Ondanks het gewijzigde beleid en de inspanningen om meer leerlingen in het openbaar vervoer en op de fiets te krijgen blijven de kosten van het leerlingenvervoer hoog. Het leerlingenvervoer is een open einde regeling en als een leerling binnen de verordening valt heeft de gemeente de plicht te vervoeren naar de dichtstbijzijnde passende school. Naast het reguliere vervoer naar Zwolle en Ommen zijn een aantal individuele ritten naar passend onderwijs buiten de regio, o.a. Groningen, debet aan de hoge kosten. Ook de crisisopvang van kinderen in onze gemeente draagt bij aan de hoge kosten.

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Gymnastiekvervoer	4.000	12.000	12.000	12.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Gymnastiekvervoer	4.000	12.000	12.000	12.000

Toelichting voorjaarsnota:

Bezuiniging is gerealiseerd door nieuwe uitgangspunten gymnastiekvervoer waarin de maximale loop- en fietsafstanden zijn gewijzigd.

E. Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 6 Cultuur, sport en recreatie

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

6.1	Toerisme
	Wandelnetwerk Dalfsen Het wandelnetwerk is gereed. De opening van het wandelnetwerk heeft op 16 maart 2012 plaatsgevonden.
	Voet- fietsveer te Hessum Over de planontwikkeling is in de maand juni een informatieavond georganiseerd. Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de flora- en faunawet. De werkzaamheden moeten daarom uitgevoerd worden in de periode september tot half februari, maar niet bij vorst. Dit maakt dat het exacte startmoment van uitvoering na de zomer 2012 (september) wordt.
	Fietspad Sterrebosweg De eerste helft van 2012 wordt de planvorming afgerond. Voor de verdere uitwerking (besteksfase en uitvoering) van dit plan is concrete medewerking van de grondeigenaren nodig. De verwachting is in juni 2012 duidelijkheid te hebben over de haalbaarheid van dit plan en de termijn waarbinnen de werkelijke aanleg kan worden gestart.
	Verhalenpunten Op 12 april 2012 zijn de audionetics in gebruik genomen. Vanaf dat moment kunnen recreanten in het Vechtdal naast het genieten van de omgeving ook informatie horen over de omgeving via audiofragmenten.
	Rondje Vecht Eerste helft van 2012 zijn de werkzaamheden aan de bijgebouwen van de Westermolen afgerond. Voor de projecten pleisterplaats De Stokte, uitkijktoren, landschapspark Vechtvliet starten de ruimtelijke procedure en het vergunningentraject de eerste helft van 2012, waarna de projecten worden gerealiseerd.
6.2	Archeologie
	In juni behandelen B&W de evaluatie. De raad wordt hierover in september geïnformeerd via het RIS (augustus zomerreces).
6.3	Bibliotheken
	De concept meerjarenvisie (v.a. 2013) van de bibliotheek wordt in de loop van 2012 verwacht. In mei wordt de concept meerjarenvisie van het bibliotheeknetwerk Overijssel gepresenteerd. De bibliotheek wil hier inhoudelijk de aansluiting bij zoeken.
6.4	Welzijn- en Sportaccommodaties
	De voortgang van de projecten ligt op schema. De raad wordt via de kwartaalrapportages op de hoogte gehouden. Voor het project De Trefkoele vindt extra informatieverstrekking door de projectleider plaats. Maandelijks wordt de stand van zaken gerapporteerd. Het project De Schakel kent een tussenstap. Gaande het traject is besloten om het plan Kulturhus onder 1 dak even stop te zetten en nadrukkelijker onderzoek te doen naar de te benutten m2 in de omliggende gebouwen.
6.5	Sport
	Half april is het naschoolse sportaanbod gestart. Op dit moment hebben al 25 sportverenigingen aangegeven mee te doen, waarvan 15 een concreet aanbod hebben.

B. Financiële afwijkingen

Beeldende kunst – ‘Kunst langs de Vecht’

Nadeel 2012 €14.600 (I)

Dekking reserve kunst en cultuur

Binnen het project ‘Kunst langs de Vecht’ zijn vijf kunstwerken gerealiseerd. Het gaat om een maximum bedrag van € 20.000 per kunstwerk. In april 2011 heeft uw raad besloten om een pas op de plaats te maken met de aanschaf van kunstwerken. Op dat moment waren echter al verplichtingen aangegaan met de Hogeschool Windesheim voor nog één kunstwerk. Windesheim is onze samenwerkingspartner bij het project ‘Kunst langs de Vecht’. De totale kosten van het kunstwerk bedragen € 14.600. Voorgesteld wordt om dit te dekken uit de reserve kunst en cultuur. Via een separate notitie bent u dit voorjaar hierover al geïnformeerd.

Zwembad Heidepark

Nadeel 2013 € 13.600 (I)

De raad heeft voor het Natuurbad Heidepark tijdens de begrotingsbehandeling 2012 € 13.600 beschikbaar gesteld als exploitatie bijdrage voor het bad. Tevens is de opdracht gegeven om in 2012 duidelijkheid te verkrijgen over de samenwerking tussen het Natuurbad en Camping Heidepark. De besprekingen bevinden zich in een afrondende fase. Duidelijk is wel, dat de samenwerking pas in 2014 tot uitvoering kan komen. Dat heeft te maken met bestemmingsplan technische aspecten. De financiële mogelijkheden van de stichting Natuurbad Heidepark zijn te beperkt om het zonder gemeentelijk subsidie te moeten doen. Daarom wordt voorgesteld om voor 2013 opnieuw een bijdrage te geven van € 13.600 onder de voorwaarde dat ze akkoord gaan met de oplossing voor 2014 en volgende jaren.

C. Grootschalige investeringen

Is niet van toepassing voor dit programma.

D. Bezuinigingen 2011-2014

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
	30.000	45.000	60.000	60.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
	30.000	45.000	60.000	60.000

Toelichting voorjaarsnota:

Het bestuur van de Stichting Openbare bibliotheek heeft eind 2010 aangegeven dat zij de bezuinigingstaakstelling van € 60.000 niet kan invullen. Dat heeft te maken met wegvallende rijksbijdragen, de certificering van de bibliotheek en bovenal de deelname aan de vijf Kulturhus (concepten) in de kernen. In april heeft de gemeenteraad besloten om de bezuinigingstaakstelling te handhaven en eventueel een projectsubsidie te overwegen, onder nader te stellen voorwaarden.

E. Overige zaken

Brede impuls combinatiefuncties

De ministeries VWS en OCW hebben het programma ‘Sport en Bewegen in de Buurt’ vastgesteld. Dit is een programma voor de periode 2012 t/m 2016. Het programma moet leiden tot meer sportdeelname en tot een gezonde en actieve leefstijl. Onderdeel van dit programma is een nieuwe financiële impuls voor gemeenten om combinatiefuncties, werkzaam als buurtsportcoaches, op lokaal niveau in te zetten. Deze impuls is aanvullend op de bestaande succesvolle impuls brede scholen, sport en cultuur en daarbij horende combinatiefuncties. Beide impulsen worden gecombineerd en dragen vanaf 2012 de naam: ‘Brede impuls combinatiefuncties’. Van gemeenten wordt verwacht dat zij zich inspannen om combinatiefuncties, werkzaam als buurtsportcoaches, in dienst te (laten) nemen. Een dergelijke functie kost gemiddeld € 50.000 op jaarbasis. Gemeenten ontvangen hiervoor via een decentralisatie-uitkering in het Gemeentefonds een bedrag van € 20.000 (40%) per fte en moeten zorgen voor cofinanciering van € 30.000 (60%) per fte. Gemeenten zijn vrij om de noodzakelijke cofinanciering rond te krijgen.

Situatie gemeente Dalfsen

Op basis van de regeling Impuls brede scholen, sport en cultuur zijn in de gemeente Dalfsen voor een periode van twee jaar in totaal 2,6 fte combinatiefunctionarissen actief, waarvan 2,0 fte voor Onderwijs & Sport en 0,6 fte voor Onderwijs & Cultuur. Bij de najaarsnota 2012 vindt evaluatie plaats, inclusief de financiële stand van zaken. Duidelijk is wel dat de inzet van combinatiefunctionarissen in een behoefte voorziet.

Nieuwe ontwikkelingen

De raad wil een besluit nemen om wel of niet met combinatiefunctionarissen door te gaan. De financiële richtlijnen geven aan van niet. Omdat er van tevoren moet worden aangegeven of wij voor rijksmiddelen in aanmerking willen komen is besloten om aan te geven dat wij doorgaan. Dat biedt ons in elk geval de kans om mee te doen als de raad dat wil en om op het laatste moment, na behandeling van de sportnota door de raad, alsnog niet mee te doen indien er geen middelen vrijgespeeld kunnen worden, hetzij door de gemeente, hetzij door derden.

Programma 7 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

7.1	WMO / Sociaal loket
	<ul style="list-style-type: none"> - De voorbereidingen voor de decentralisatie van de AWBZ begeleiding zijn in volle gang. Er heeft inmiddels een succesvolle bijeenkomst plaatsgevonden met de huidige aanbieders van deze dienstverlening. Het beeld van de doelgroep en de aanbieders wordt steeds scherper. De bedoeling is om eind 2012 een beleidsnotitie voor uw raad gereed te hebben. Door de val van het Kabinet Rutte is de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel onzeker geworden. Het is zeer de vraag of de datum van 1 januari 2013 als ingangsdatum nog wel kan worden gehaald. - De formele wijzigingen naar een 'gekantelde' verordening worden in het vierde kwartaal meegenomen met de wijzigingen voor de AWBZ decentralisatie.
7.2	Sociale werkvoorziening
	<p>28 mensen op de wachtlijst zijn ondersteund en actief bezig (geweest) met het onderzoeken van hun mogelijkheden richting arbeidsmarkt.</p> <p>In het eerste kwartaal 2012 zijn intussen 10 mensen geplaatst op een Wsw-werkplek, waarvan 7 op een detachering- of begeleid werken plek.</p> <p>1 Sw-geïndiceerde is door het voortraject uitgestroomd naar de reguliere arbeidsmarkt.</p>
7.3	Inburgering
	<p>In het eerste halfjaar 2012 worden 18 uitgenodigde vluchtelingen gehuisvest in Dalfsen. De achterstand in de gemeentelijke taakstelling huisvesting loopt hierdoor terug naar 4 nog te huisvesten statushouders.</p> <p>Na huisvesting wordt hen een inburgeringstraject aangeboden.</p>
7.4	Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)
	De voorbereidingen zijn in volle gang.
7.5	Woonservicegebied
	De ontwikkeling verloopt volgens planning. Het samenwerkingsverband is ingericht en heeft ambitie uitgesproken. Het uitvoeringsprogramma wordt in het tweede kwartaal 2012 op het RIS geplaatst.
7.6	Jeugd
	Door het amendement van de gemeenteraad over het intensief inzetten op alcoholmatiging in Dalfsen, wordt er op dit moment een korte uitvoeringsnotitie voorbereid in samenwerking met de gemeente Ommen en Hardenberg om concrete actiepunten te benoemen om het alcoholgebruik van jongeren terug te dringen. Het opstellen van de notitie kinder-, tiener- en jongerenwerk is daardoor iets naar achteren geschoven, maar dit wordt voor de zomer opgepakt en eind 2012 aan de gemeenteraad voorgelegd.
7.7	Bevordering en ondersteuning mantelzorgers
	Bestaande ondersteuning wordt voortgezet en besloten is dat het bestaande beleid voor mantelzorg de komende jaren wordt voortgezet. Communicatie en met name afstemming tussen organisaties is en blijft een belangrijk aandachtspunt, met name richting de 1 ^e lijnszorg (huisartsen, verzorgingshuizen, ergotherapeuten, etc.) en kerken. Met name de werkgroepen mantelzorg zijn actief bezig met dit aandachtspunt. Een gemeentebreed communicatieplan ligt voorlopig niet in de planning.

B. Financiële afwijkingen

Gevolgen Wet werken naar vermogen

Neutraal

Sociale werkvoorziening (bijdrage Wezo)

Nadeel € 60.000 (S)

De uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (WSW) is ondergebracht bij de uitvoeringsorganisaties Wezo en Larcom. De bezuinigingen als gevolg van het bestuursakkoord op de sociale werkvoorziening hebben uitwerking op de exploitatie van beide organisaties. Het kabinet heeft bezuinigd op de rijksbijdrage. Deze bezuiniging kan maar voor een (klein) deel worden opgevangen binnen de exploitatie van de uitvoeringsorganisaties. De bezuinigingen worden bijna één op één doorberekend aan de gemeenten. Het totale verlies voor Wezo voor 2012 wordt geraamd op 2,1 miljoen. Gelet op het aandeel van Dalfsen komt de gemeentelijke bijdrage uit op ongeveer € 110.000. Binnen onze begroting is hiervoor met € 50.000 rekening gehouden waardoor het verschil van € 60.000 moet worden bijgeraamd. Aangezien Wezo jaarlijks met tekorten kampt wordt het structureel bijgeraamd. Het tekort wordt pas definitief bij de vaststelling van de jaarrekening van de Wezo in het voorjaar 2013. Aangezien de rijksbezuinigingen de komende jaren verder oplopen zal volgend jaar opnieuw bezien worden of bijraming moet plaatsvinden.

Sociale werkvoorziening (bijdrage Larcom)

Nadeel € 144.000 (S)

Ook Larcom draait met verlies als gevolg van de bezuiniging op de rijksbijdrage. Deze organisatie verzoekt net als vorig jaar om een gemeentelijke bijdrage van € 144.000. Afhankelijk van het werkelijk resultaat over 2012 wordt een deel van deze bijdrage terugbetaald. Zo bedroeg de terugbetaling over 2011 € 35.000. Net als bij Wezo wordt voorgesteld om het exploitatieverlies structureel bij te ramen en het tekort te dekken uit de stelpost gevolgen bestuursakkoord.

Participatiebudget

Nadeel 2012 € 100.000 (I)

Nadeel 2013 € 60.000 (S)

Uitgangspunt van de Wet werk en bijstand (WWB) en straks de Wet werken naar vermogen (WWnV) is werk boven uitkering. De gemeente streeft naar economische zelfstandigheid en uitstromen uit de uitkering van diegene die een uitkering van de gemeente ontvangen. Sinds 2009 zijn de gemeentelijke middelen voor re-integratie (WWB-werkdeel), inburgering en volwasseneneducatie gebundeld in één specifieke uitkering voor gemeenten, het participatiefonds. In 2012 is het gemeentelijk participatiebudget verlaagd met € 700 miljoen. Een korting van deze omvang was niet voorzien en was ook onverwacht. Voor de gemeente Dalfsen betekent dit onder meer dat de rijksbijdrage voor het re-integratiebudget voor WWB voor 2012 nog slechts € 97.000 bedraagt, terwijl dit in 2011 nog € 167.000 was. In 2010 was dit bedrag nog € 278.000. Uit dit budget worden, naast reguliere re-integratieactiviteiten, ook de loonkostensubsidies in het kader van de WIW/ID banen (oude Melkertbanen) betaald. Deze kosten worden voor 2012 geraamd op € 107.000. Er is dus geen budget meer om WWB cliënten ondersteuning te bieden bij een re-integratietraject. Om aan de re-integratieverplichting van de gemeente te voldoen is het onvermijdelijk hiervoor structureel budget beschikbaar te stellen. Mede gelet op doorlopende re-integratieverplichtingen van 2011 en re-integratietrajecten voor huidige bijstandsccliënten worden de extra kosten voor 2012 ten opzichte van het door het Rijk ontvangen budget geraamd op € 100.000 en vanaf 2013 op € 60.000 structureel. Dekking kan plaatsvinden ten laste van de stelpost gevolgen bestuursakkoord.

Personele consequentie decentralisaties

Nadeel vanaf 2013 € 160.000 (S)

De drie decentralisaties hebben ook gevolgen voor de ambtelijke capaciteit. De nieuwe taken zijn dusdanig dat dit niet door de huidige medewerkers erbij kan worden gedaan. Om de nieuwe taken op een kwalitatief goede manier uit te voeren is daarom personele uitbreiding noodzakelijk. Een eerste inschatting is dat hier minimaal 5 fte mee is gemoeid. Bedacht moet worden dat alleen al door de overheveling van de AWBZ-begeleiding naar de Wmo de gemeente Dalfsen verantwoordelijk wordt voor een jaarlijks budget van ongeveer € 4 miljoen. Daarnaast bestaat de doelgroep uit circa 330 cliënten en zijn nu ongeveer 30 organisaties werkzaam voor deze cliënten. Dit vergt aanvullende personele capaciteit in de dienstverlening (de Wmo-consulenten) van 1,5 tot 2 fte. Ook de beleidsmatige capaciteit, het relatiebeheer, het financiële management en de administratieve ondersteuning vergen ongeveer 1 tot 1,5 fte. Voor de Wet werken naar vermogen en de Jeugdzorg wordt ook ongeveer 1,5 fte gerekend.

Het kabinet heeft rijksmiddelen beschikbaar gesteld ter compensatie van de gestegen uitvoeringskosten, maar dit is lang niet voldoende om de totale kosten te dekken. De personele uitbreiding zal geleidelijk zijn. De verwachting is dat in 2015 of 2016 de uitbreiding in zijn geheel is

gerealiseerd. Uiteraard is dit afhankelijk van de afronding van de landelijke wetgeving. Vooralsnog wordt uitgegaan van een nadeel van € 160.000 structureel. Dekking van deze extra kosten kan plaatsvinden uit de stelpost gevolgen bestuursakkoord. De personele gevolgen komen terug bij de specifieke beleidsnotities die worden opgesteld voor de drie decentralisaties.

Samen komen bovengenoemde gevolgen uit op een nadeel van € 304.000 voor 2012 en vanaf 2013 op € 424.000. Voorgesteld wordt dit te dekken uit de stelpost gevolgen bestuursakkoord.

Aframing stelpost ten gunste van het saldo

Voordeel 2012 € 46.000 (I), voordeel 2013 € 26.000 (I) en vanaf 2014 € 76.000 (S)

In onderstaande tabel staan de diverse aframingen ten laste van de stelpost gevolgen bestuursakkoord. Om uit te komen op grote ronde bedragen wordt de stelpost verder teruggebracht naar een omvang van € 250.000 voor 2013 en vanaf 2014 € 500.000. Dit is vrij besteedbaar om de verdere gevolgen van de WWnV en andere rijksbezuinigingen op te vangen.

Via de diverse planning en control instrumenten zullen wij u blijven informeren over de ontwikkeling van de stelpost.

Stand stelpost gevolgen bestuursakkoord:

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Beschikbaar in stelpost (begroting 2012)	500.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Aframing in Winternota	150.000	300.000	0	0	0
Restant stelpost	350.000	700.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Aframing voor gevolgen WWnV (vjn 2012)	304.000	424.000	424.000	424.000	424.000
Nog beschikbaar in stelpost	46.000	276.000	576.000	576.000	576.000
Aframing ten gunste van het saldo	46.000	26.000	76.000	76.000	76.000
Nog beschikbaar in stelpost	0	250.000	500.000	500.000	500.000

Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk

**Nadeel € 12.000 (S)
Dekking rijksbijdrage**

Bij de behandeling van de begroting 2012 heeft uw raad besloten om te kiezen voor scenario D (laagdrempelige basisvoorziening) uit de notitie 'Voorschoolse Voorzieningen en educatie 2011-2014' en het daarvoor benodigde budget beschikbaar te stellen. In totaal is destijds € 42.000 bij geraamd ten laste van het saldo. Tevens wordt nu het bedrag van € 12.000 waar een rijksbijdrage Onderwijs Achterstandenbeleid tegenover staat bijgeraamd. In totaal staat er voor scenario D nu een budget van jaarlijks € 362.000 in de begroting.

Handhaving kinderopvang

Nadeel € 13.500 (S)

De structurele kosten voor het handhaven van de Wet Kinderopvang zijn gestegen. Dit komt onder andere door een stijging van het aantal kinderopvanginstellingen in 2010 en 2011. Daarnaast zijn we door de gewijzigde Wet Kinderopvang verplicht om peuterspeelzalen jaarlijks te controleren. Ook is inmiddels duidelijk dat gastouders steekproefsgewijs geïnspecteerd moeten worden. Voor de inspecties peuterspeelzalen en gastouders zijn extra middelen gestort in het gemeentefonds, maar omdat dit telkens om kleine bedragen ging, is dit niet opgevoerd. Voor 2012 en verder verwachten wij een structureel extra benodigd bedrag van € 13.500.

Jeugdbeleid- jongerenwerk

Nadeel vanaf 2013 € 12.500 (S)

Bij de voorjaarsnota 2010 heeft de gemeenteraad structureel extra budget beschikbaar gesteld voor ambulante en lokaalgebonden jongerenwerk. Het budget voor lokaalgebonden jongerenwerk van € 12.500 is in de huidige begroting weggevallen vanaf 2013. Dit betreft dus een technische correctie.

Vluchtelingenwerk**Nadeel 2012 t/m 2014 € 13.000 per jaar (I)**

De gemeente heeft een forse achterstand in haar huisvestingstaakstelling voor statushouders. Hiervoor is zij bij de provincie ter verantwoording geroepen. De provincie heeft hierbij aangegeven dat Dalfsen op korte termijn de achterstand dient in te lopen. Onderneemt Dalfsen geen stappen dan start de provincie een "in de plaatstredingsprocedure", dat wil zeggen dat de provincie, voor rekening van de gemeente Dalfsen, zelf de nodige stappen zet om statushouders te huisvesten in de gemeente Dalfsen. Dalfsen wil aan haar taakstelling voldoen en de opgelopen achterstand zo snel mogelijk wegwerken. Daarvoor is een plan van aanpak opgesteld waarin staat aangegeven dat de gemeente Dalfsen meerdere sporen volgt om aan haar taakstelling te voldoen.

Om in te lopen op de achterstand taakstelling huisvesting gaat Dalfsen in 2012 ongeveer 18 uitgenodigde vluchtelingen huisvesten. Ook in 2013 wil Dalfsen participeren in trajecten voor het huisvesten van uitgenodigde vluchtelingen. Deze vluchtelingen komen rechtstreeks uit het land van verblijf naar een woning in de gemeente. De Nederlandse taal en cultuur zijn hen dan ook onbekend. Om het inburgeringsproces te laten slagen dienen er extra inspanningen te worden geleverd door onze belangrijkste partner in deze, Vluchtelingenwerk Overijssel. Vluchtelingenwerk biedt in deze situaties extra ondersteuning en of begeleiding om de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de vluchteling te vergroten. Naast de extra eigen inbreng van vluchtelingenwerk is extra ondersteuning door vluchtelingenwerk van de vrijwillige begeleiders van deze vluchtelingen noodzakelijk om het inburgeringsproces goed te laten verlopen. Een periode van 2 jaar intensieve begeleiding en ondersteuning is noodzakelijk. Om te kunnen voldoen aan de taakstelling zijn deze kosten onvermijdelijk. Hoewel het zeker is dat jaarlijks 500 uitgenodigde vluchtelingen in Nederland worden gehuisvest is niet voorzienbaar wanneer ze komen. Dit is afhankelijk van het gegeven of individuele vluchtelingen of om groepen gaat. Ook is het niet duidelijk waar ze worden gehuisvest. Dit is afhankelijk van de vraag of hier al meer landgenoten wonen en waar zij wonen. De toewijzing is van meerdere factoren afhankelijk en gebeurt in de regel dan ook onverwacht. De extra subsidie kost voor de jaren 2012 tot en met 2014: 3 x € 13.000, in totaal € 39.000.

Wmo Hulp bij het huishouden**Voordeel € 80.000 (S)**

De inkomsten vanuit het Centraal Administratiekantoor (CAK) voor de eigen bijdrage lagen in 2011 veel hoger dan geraamd. In 2010 verliep het overdragen van de eigen bijdrage door het CAK zeer grillig en was het lastig om te voorspellen hoeveel er daadwerkelijk ontvangen zou worden in de komende jaren. In 2011 wordt het inkomstenpatroon stabiel. Er staat voor 2012 € 270.000 geraamd aan inkomsten te ontvangen vanuit de eigen bijdrage. Er kan een structurele verhoging van € 80.000 ingeboekt worden.

Wmo, PGB**Voordeel € 50.000 (S)**

De uitgaven voor het persoonsgebonden budget (PGB) waren in 2011 lager dan in 2010, terwijl een stijging geraamd was. Het aantal mensen dat huishoudelijke hulp afneemt met een PGB is afgenomen. Bij nieuwe aanvragen wordt hier ook minder voor gekozen. Mogelijk doordat sinds 2011 gekozen kan worden voor het PGB plus binnen de zorg in natura. Er is geen aanleiding om voor de komende jaren weer een flinke stijging te verwachten. Het budget kan daarom structureel met € 50.000 verlaagd worden.

Sociale recherche**Nadeel € 7.700 (S)**

De gemeente Dalfsen betaalt een jaarlijkse bijdrage aan de sociale recherche te Zwolle. Dit is een Gemeenschappelijke Regeling. De bedragen die jaarlijks door de deelnemende gemeenten moeten worden betaald worden via een bestuursbesluit vastgesteld. De financiële bijdrage is in de begroting van de gemeente al jarenlang gefixeerd op € 19.300. Door achtereenvolgende indexaties is het werkelijke bedrag dat aan de sociale recherche moet worden betaald inmiddels hoger dan het bedrag in de begroting. De bijdrage over het jaar 2011 was € 26.500. Verwacht wordt dat het bedrag in 2012 iets lager uitkomt omdat in het peiljaar 2010 het aantal bijstandsgerechtigden in Dalfsen lager was dan in het peiljaar 2009 (waar de bijdrage 2011 op was gebaseerd). Verwacht wordt een nadeel van € 7.700 structureel.

Minimabeleid – Schuldhulpverlening**Nadeel vanaf 2013 € 25.000 (S)**

Op 1 juli 2012 treedt de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening in werking. Deze wet stelt een aantal formele eisen aan de schuldhulpverlening (SHV). De gemeente Dalfsen geeft hier invulling aan door de organisatie Humanitas een grotere rol te geven in het proces van SHV. Effect is onder andere dat een schifting kan worden gemaakt bij de toegang naar de formele SHV bij de Gemeentelijke

Kredietbank (GKB Drenthe). De verwachting is dan ook dat op termijn de kosten van de GKB Drenthe zullen dalen, of in ieder geval minder hard zullen stijgen dan in de voorgaande jaren.

Humanitas is de afgelopen jaren steeds op projectbasis gefinancierd, grotendeels met tijdelijke middelen van het ministerie van SZW. Deze subsidie stopt in 2012. Het financiële nadeel is dan dubbel: enerzijds de stopzetting van de rijkssubsidie en anderzijds de verhoging van de subsidie aan Humanitas. In totaal is dit nadeel € 25.000 vanaf 2013. Verder is van belang dat ook Woonstichting Vechthorst voor ongeveer € 12.000 meebetaalt aan dit project.

C. Grootschalige investeringen

Is niet van toepassing voor dit programma.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Categoriale bijzondere bijstand	10.000	10.000	10.000	10.000
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Categoriale bijzondere bijstand	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting voorjaarsnota:

In de meerjarenbegroting van 2011-2014 is in eerste instantie geen bezuiniging opgenomen voor de Wmo, maar zijn extra middelen geraamd om de toenemende kosten op te vangen. Eind 2010 bleek uit onderzoek dat de kosten echter nog meer zouden stijgen dan geraamd. Daarom is begin 2011 de herijking van de Wmo vastgesteld. Op basis van de herijking zijn de budgetten in de begroting aangepast. De maatregelen zijn in 2011 allemaal doorgevoerd.

Uit de jaarrekening van 2011 bleek dat op een aantal onderdelen de kosten minder zijn gestegen dan begroot. Het is nog afwachten of deze trend zich in 2012 voortzet.

E. Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

8.1	Gezondheid
	Volgens het plan van aanpak van december 2011 wordt de nieuwe beleidsnota lokaal gezondheidsbeleid opgenomen in het beleidskader Wmo 2012-2015. De voorbereiding hiervoor verloopt volgens schema.
8.2	Jeugdzorg
	De regionale samenwerking verloopt volgens planning. De resultaten van de werkgroepen worden kort voor de zomer gepresenteerd. Na het zomerreces wordt het resultaat, inclusief lokale accenten, aan de raad voorgelegd.
8.3	Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)
	Bereikbaarheid en internet zijn geregeld. Bekend met het vinden van opvoedingsondersteuning maakt onderdeel uit van een evaluatie van de invoering CJG die in het tweede en derde kwartaal van 2012 staat gepland.
8.4	Water
	<ul style="list-style-type: none"> • Het communicatieplan wordt in het gezamenlijk afvalwaterbeheer west Overijssel (GAWO) verband in 2012 uitgewerkt. • De studie klimaatbestendigheid wordt in het najaar uitgevoerd. • Metingen voor de uitwerking van de toetsing modelbenadering aan praktijkmetingen voor de kern Hoonhorst zijn uitgevoerd. Gegevens worden geanalyseerd.
8.5	Integrale handhaving
	<p>In december 2011 is de integrale handhavingnota 2012-2016 vastgesteld. Dit vindt zijn uitwerking in het jaarlijkse handavingsuitvoeringprogramma. Ook heeft een nieuwe prioritering plaatsgevonden van handhavingstaken, waarbij de mening van de raad actief is betrokken. Het maken van een goede risicoanalyse wordt in de loop van 2012 opgepakt, waarbij nauw aansluiting wordt gezocht bij de op te richten Regionale Uitvoeringsdienst en de gemaakte prioritering.</p> <p>In 2011 is gestart met het lean maken van het proces integrale handhaving. Het proces is van start tot finish beschreven door toezichthouders van milieu, bouwen en brandweer. De eerste slimme stappen zijn gezet, zoals gezamenlijke controlemomenten en eenduidigheid over het onderhanden werk. In 2012 wordt het integrale toezicht stap voor stap verder geïmplementeerd.</p>
8.6	Samenwerking vergunningverlening en handhaving DSZ
	In DSZ-verband is geregeld overleg over het afstemmen van beleidstaken. Op veel punten wordt dit echter deels overruled door de op te richten Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). In dat verband wordt namelijk al in breed verband afstemming gezocht in het maken van bijvoorbeeld een handavingsuitvoeringsprogramma (= omgevingsprogramma). Ook de afspraken die in DSZ-verband waren gemaakt over het op elkaar afstemmen van de werkprocessen in de Squit-applicatie zijn voorlopig geparkeerd in afwachting van de ontwikkelingen rond de RUD.

B. Financiële afwijkingen

Bouwbesluit

Nadeel € 12.500 (S)

Per 1 april 2012 is het nieuwe Bouwbesluit in werking getreden. De sloopvergunning/ melding die tot dan toe in de gemeentelijke bouwverordening waren opgenomen komen van rechtswege als sloopmelding onder het Bouwbesluit 2012 te vallen. Bij brief van 8 februari 2012 heeft de VNG laten weten dat met deze wetwijziging het heffen van leges niet langer is toegestaan. Reden: voor slopen onder het Bouwbesluit 2012 gelden algemene, landelijke voorschriften waardoor het accepteren van de melding niet langer gezien kan en mag worden als dienstverlening, dit levert een nadeel op van € 12.500 structureel.

Vorming RUD-Overijssel

Nadeel vanaf 2013 € 41.200 (S)

In de Programmabegroting 2012-2015 is aangegeven dat er naar verwachting eind 2011/begin 2012 duidelijkheid zal zijn over (de hoogte van) de mogelijke bijdrage die de deelnemende instanties moeten leveren aan de uitwerking- en implementatiefase van de netwerkRUD. De structurele kosten voor de op te richten Informatie-, coördinatie- en sturingseenheid (kortweg: ICS) zijn nu bekend. Per ICS bedragen de kosten € 625.000 per jaar (organisatie-/personele kosten, ICT-voorziening). Volgens de vastgestelde verdeelsleutel (50% gelijke delen/50% inwonertal) is de structurele bijdrage in de kosten voor Dalfsen € 41.200 per jaar. Deze structurele tegenvaller was nog niet opgenomen in de begroting.

Begraafplaatsen - bladzuiger

Nadeel € 4.800 (I)

Ieder najaar wordt op de begraafplaatsen veel tijd besteed aan het aanharken en opruimen van vallende bladeren. Het schoonhouden van de begraafplaatsen is in het najaar buitengewoon arbeidsintensief. Het afgelopen jaar is voor het eerst gebruik gemaakt van een mechanische bladzuiger. Deze was gehuurd bij de gemeente Zwolle. De ervaring die hiermee is opgedaan is goed. Met het gebruik van de mechanische bladzuiger wordt een enorme efficiency slag gemaakt. De bladzuiger is op alle drie de begraafplaatsen in te zetten. Aangezien investeringen onder de € 10.000 niet meer worden geactiveerd, wordt het in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Begraafplaatsen - kiepaanhanger

Nadeel € 5.500 (I)

Bij het delven en dichten van de graven wordt gebruik gemaakt van een kleine kiepaanhanger met meesturende assen die tussen de graven door gereden kan worden. De aanhanger die nu in gebruik wordt is circa 20 jaar oud en is in slechte staat. Vervanging is op korte termijn noodzakelijk. Aangezien investeringen onder de € 10.000 niet meer worden geactiveerd, wordt het in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

C. Grootschalige investeringen

Investering	73. Uitbreiding begraafplaats Nieuwleusen
Bedrag	140.000

Toelichting voorjaarsnota:

In 2011 is grond aangekocht voor een beperkte uitbreiding van de begraafplaats Nieuwleusen. Het bovengenoemde bedrag van € 140.000 is in de investeringsplanning opgenomen voor het ophogen en "bouwrijp" maken van het terrein. Hier is nog niet mee begonnen. Voordat gestart kan worden moet het bestemmingsplan nog gewijzigd worden.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
10% lagere bijdrage GGD Regio IJsselland	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
10% lagere bijdrage GGD Regio IJsselland	34.800	34.800	34.800	34.800
Nog te realiseren	0	10.200	10.200	10.200

Toelichting voorjaarsnota:

Bezuinigingstaakstelling GGD

Voordeel € 34.800 (S)

De GGD heeft een taakstelling van totaal € 710.000 (organisatie breed – te verdelen over alle gemeenten). In 2012 wordt daarvan € 523.000 gerealiseerd. Voor Dalfsen betekent dit dat in 2012 € 34.800 is gerealiseerd van een totale taakstelling van € 45.000. Het resterende deel wordt naar verwachting in de begroting 2013 verwerkt.

Daarbij moet worden opgemerkt dat de GGD bezig is met een organisatieverandering. De kosten die hieruit voortkomen kunnen naar verwachting binnen de begroting worden opgevangen. De verwachting voor 2013 is dat grotendeels aan de taakstelling van 10% wordt voldaan. Voor 2014 en verder, dat geheel aan de taakstelling is voldaan. Aangezien het bezuinigingsvoorstel als p.m. stond geraamd is er nu bij de voorjaarsnota 2012 sprake van een structureel voordeel van € 34.800.

E. Overige zaken

Is niet van toepassing voor dit programma.

Programma 9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

A. Voortgangsrapportage prestaties programmabegroting 2012-2015

Prestaties voor het begrotingsjaar 2012

9.1	Ruimtelijk beleid
	<ul style="list-style-type: none"> - De structuurvisie wordt in juni 2012 vastgesteld. De procedure voor het bestemmingsplan buitengebied loopt nog. Dit is volgens planning. Vaststelling in 2013 is haalbaar. - Via de kwartaalrapportages RO worden college en raad op de hoogte gehouden van lopende ruimtelijke procedures.
9.2	Bouwlocaties
	Geactualiseerde grondexploitaties zijn in de raad van maart 2012 vastgesteld en daarbij zijn ook de gevraagde kredieten bouwrijp maken beschikbaar gesteld.
9.3	Woningbouw
	Er is op dit moment nog voldoende krediet voor 2012 beschikbaar. Zodra dit nodig is wordt de raad opnieuw gevraagd aanvullend krediet beschikbaar te stellen.

B. Financiële afwijkingen

Is niet van toepassing voor dit programma.

C. Grootschalige investeringen

Investering	75. Uitvoeren projecten gebiedsgerichte ontwikkeling
Bedrag	179.000

Toelichting voorjaarsnota:

Gebiedsuitwerking Dalmsholte (o.a. voor aanleg fietspad Sterrebosweg) Planvorming in 2012 € 90.000

Cofinanciering subsidieaanvragen gebiedsgerichte ontwikkeling landelijk gebied Afhankelijk initiatieven. € 28.000

Cofinanciering gebiedsmakelaar + proceskosten € 13.000
 Bijvoorbeeld inhuur gebiedscoördinatoren voor keukentafelgesprekken (Rood-voor-Rood/vrijkomende agrarische bebouwing e.d.) en inzet samenwerking.

Cofinanciering subsidieaanvragen Leader € 38.000
 Leader is een Europees subsidieprogramma, bedoeld voor het ondersteunen van kansrijke bottom-up initiatieven. Cofinanciering door de gemeente is daarbij noodzakelijk.

Cofinanciering coördinatie Leader/beheer plaatselijke groep € 10.000
 Gemeente Dalfsen draagt, evenals andere gemeenten, bij aan de Leader-coördinator en het beheer van de plaatselijke groep.

NB. In 2009, 2010 en 2011 is naast algemeen budget voor gebiedsontwikkeling, ook projectbudget voor het realiseren van het pontje en fietspaden opgenomen. Deze projecten zijn gerealiseerd, dan wel in de planvorming vergevorderd en worden spoedig uitgevoerd.

Investering	77. Grondaankopen t.b.v. toekomstige uitbreidingsplannen
Bedrag	2.000.000

Toelichting voorjaarsnota:

In 2011 zijn vanuit dit budget 2 aankopen gefinancierd (Dalfsen oost en Lemelerveld). Het ging hierbij om een totaal bedrag van € 400.000. Om te voorkomen dat het investeringsbudget van € 2.000.000 door met name grote aankopen zou worden aangesproken is voor deze aankopen afzonderlijk door de raad budget beschikbaar gesteld (raadsbesluiten 31 januari 2011 en 30 mei 2011; totaal bedrag: € 2.750.000). Hiermee is voorkomen dat het investeringsbudget al volledig zou zijn opgebruikt en hierop voor kleinere aankopen geen beroep kon worden gedaan. Ook blijven zo middelen gereserveerd om waar dat nodig is slagvaardig te kunnen handelen.

D. Bezuinigingen 2012-2015

Bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek huuropbrengsten gebouwenbeheer	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Realisatie bezuinigingsvoorstel	2012	2013	2014	2015
Onderzoek huuropbrengsten gebouwenbeheer	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Toelichting voorjaarsnota:

Onderzoek naar de huuropbrengsten van de gebouwen wordt meegenomen in de in 2012 op te stellen gebouwennota.

E. Overige zaken

Leges bouwvergunningen

Bij de Najaarsnota 2011 zijn de begrote legesinkomsten van € 849.000 teruggebracht tot € 549.000. De uiteindelijke legesopbrengsten in 2011 lagen op € 554.900.

Om de ontwikkelingen in de bouwleges in beeld te houden wordt door de afdeling per kwartaal bijgehouden wat de legesopbrengsten zijn. Eind juni 2012 is naar verwachting een beeld te schetsen van de ontwikkelingen in de bouwleges en de eventuele meerjarige consequenties. E.e.a. conform het verzoek van de raad bij de behandeling van de Winternota.

Ontwikkeling Waterfront – aanbieden nota grondbeleid

De raad is/wordt regelmatig geïnformeerd en betrokken bij de ontwikkeling van het Waterfront Dalfsen. Het Waterfront heeft een meerjarige planning. In 2011 is het bestemmingsplan Waterfront vastgesteld. Hiertegen is beroep ingesteld. Omdat dit project onder de crisis en herstelwet valt wordt het beroep een half jaar na afloop van de beroepstermijn door de Raad van State behandeld (uiterlijk: 17 juli 2012; overigens is dit een termijn van orde). De oude Eshuislocatie is al wel gesloopt en er wordt gewerkt aan verdere planvorming voor de cichoreifabriek op basis van besluitvorming door de raad op 20 februari 2012.

De nota grondbeleid is in april door de raad behandeld. Daarvoor is de raad via een informatiebijeenkomst bijgepraat over onze actieve grondpolitiek.

Hoofdstuk 4

Geactualiseerd financieel meerjarenperspectief 2012 -2016

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de structurele- en incidentele budgetaanpassingen (zoals toegelicht in het vorige hoofdstuk) en de consequenties van het nieuwe investeringsplan en het gevolg op het geactualiseerde meerjarenperspectief.

4.1 Structurele budgetaanpassingen

excl. investeringen, bedragen in euro's - = nadeel		2012	2013	2014	2015	2016
Omschrijving						
Programma 1. Bestuur						
Automatisering - implementatie Wabo en Squit	S	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
In- en externe contacten - Representatie	S	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Overige financiële middelen - Dividend BNG	S	-38.800	-38.800	-38.800	-38.800	-38.800
Nutsbedrijven - Enexis	S	-49.200	-49.200	-49.200	-49.200	-49.200
Nutsbedrijven - dividend Enexis	S		10.000	10.000	10.000	10.000
Financiën - Verzekeringen	S	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500
Algemene kosten P&O - herstelopslag ABP	S			93.000	93.000	93.000
Algemene kosten P&O - dienstreizen	S	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Loonkosten	S		-167.000	-167.000	-167.000	-167.000
Algemene uitkering gemeentefonds - structurele doorwerking vanuit jaarrekening	S	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Algemene uitkering gemeentefonds - junicirculaire 2012	S	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Programma Dienstverlening	S		-54.500	-54.500	-54.500	-54.500
Totaal programma 1. Bestuur		82.500	-129.000	-36.000	-36.000	-36.000
Programma 2. Openbare Orde en Veiligheid						
Brandweer Veiligheidsregio IJsselland - hogere bijdrage	S				-13.100	-13.100
Totaal programma 2 Openbare Orde en Veiligheid		0	0	0	-13.100	-13.100
Programma 3. Beheer openbare ruimte						
Verkeersregelingen - verkeersveiligheid	S	-63.000	-63.000	-63.000	-63.000	-63.000
Verkeersregelingen - verkeersveiligheid bijdrage provincie	S	47.000	47.000	47.000	47.000	47.000
Totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte		-16.000	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Programma 5. Onderwijs						
Leerlingenvervoer	S	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Openbaar basisonderwijs - gymnastiekvergoeding	S	-9.900	-9.900	-9.900	-9.900	-9.900
Totaal programma 5. Onderwijs		-79.900	-79.900	-79.900	-79.900	-79.900
Programma 7. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						
Sociale werkvoorziening (bijdrage Wezo)	S	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Sociale werkvoorziening (bijdrage Larcom)	S	-144.000	-144.000	-144.000	-144.000	-144.000
Participatiebudget	S		-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Personele consequenties	S		-160.000	-160.000	-160.000	-160.000
Dekking stelpost gevolgen bestuursakkoord	S		424.000	424.000	424.000	424.000
Aframing stelpost ten gunste van saldo	S			76.000	76.000	76.000
Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk	S	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk; rijksbijdrage	S	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Handhaving kinderopvang	S	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500	-13.500
Jeugdbeleid- jongerenwerk	S		-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
WMO - Hulp bij het Huishouden	S	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
WMO - PGB	S	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
WWB Algemeen - Sociale recherche	S	-7.700	-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
Minimabeleid – Schuldhulpverlening	S		-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal programma 7. Soc. vz. en maatsch. dienstverl.		-95.200	71.300	147.300	147.300	147.300

Programma 8. Volksgezondheid en Milieu						
Bouwbesluit	S	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500	-12.500
RUD	S		-41.200	-41.200	-41.200	-41.200
Bezuinigingstaakstelling GGD	S	34.800	34.800	34.800	34.800	34.800
Totaal programma 8. Volksgezondheid en Milieu		22.300	-18.900	-18.900	-18.900	-18.900
Totaal budgetaanpassingen programma 1 t/m 9		-86.300	-172.500	-3.500	-16.600	-16.600

4.2 Incidentele budgetaanpassingen

excl. investeringen, bedragen in euro's - = nadeel		2012	2013	2014	2015	2016
Omschrijving						
Programma 1. Bestuur						
Vastgoedinformatie - Luchtfoto's	I	-9.000	15.000	-15.000	15.000	
Belastingen - OZB	I	100.000				
Verkiezingen	I	-25.000		25.000		25.000
Nutsbedrijven - dividend Enexis	I	20.000				
Algemene kosten P&O - IZA-gelden	I	25.600				
Algemene kosten P&O - krediet Organisatie-ontwikkeling	I	-25.600				
Algemene kosten P&O - herstelopslag ABP	I	-93.000				
Programma Dienstverlening	I	-4.500				
Programma Dienstverlening	I	-24.000	-64.000	-84.000	-55.000	
Dekking algemene reserve vrij besteedbaar	I	24.000	64.000	84.000	55.000	
Totaal programma 1. Bestuur		-11.500	15.000	10.000	15.000	25.000
Programma 2. Openbare Orde en Veiligheid						
Brandweer - Inruil tankautospuit	I	20.500				
Brandweer Veiligheidsregio IJsselland - hogere bijdrage	I			-15.300		
APV/Politiezaken	I	10.500				
Totaal programma 2 Openbare Orde en Veiligheid		31.000	0	-15.300	0	0
Programma 3. Beheer openbare ruimte						
Bruggen – opstellen meerjarig onderhoudsplan	I				-6.000	
Totaal programma 3. Beheer Openbare Ruimte		0	0	0	-6.000	0
Programma 5. Onderwijs						
Huisvesting bijzonder basisonderwijs - MOP	I			-44.800		-11.800
Huisvesting openbaar basisonderwijs - MOP	I			-22.300		
Totaal programma 5. Onderwijs		0	0	-67.100	0	-11.800
Programma 6. Cultuur, sport en recreatie						
Beeldende kunst - 'Kunst langs de Vecht'	I	-14.600				
Beeld.kunst - 'Kunst langs de Vecht' dekking Res. Kunst	I	14.600				
Zwembad Heidepark	I		-13.600			
Totaal programma 6. Cultuur, sport recreatie		0	-13.600	0	0	0
Programma 7. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening						
Vluchtelingenwerk	I	-13.000	-13.000	-13.000		
Participatiebudget	I	-100.000				
Dekking stelpost gevolgen bestuursakkoord	I	304.000				
Aframing stelpost ten gunste van saldo	I	46.000	26.000			
Totaal programma 7. Soc. vz. en maatsch. dienstverl.		237.000	13.000	-13.000	0	0
Programma 8. Volksgezondheid en Milieu						
Begraafplaatsen - bladzuiger	I	-4.800				
Begraafplaatsen - kiepaanhanger	I	-5.500				
Totaal programma 8. Volksgezondheid en Milieu		-10.300	0	0	0	0
Totaal budgetaanpassingen programma 1 t/m 9		246.200	14.400	-85.400	9.000	13.200

4.3 Investeringsplan 2012 - 2016

Het investeringsplan is een update van het investeringsplan 2012-2015, waarbij de jaarschijf 2016 nu is opgenomen. Het investeringsplan wordt niet per onderdeel toegelicht in de voorjaarsnota maar wordt als afzonderlijk boekwerk aan uw raad aangeboden.

Uiteindelijk geeft het geactualiseerde investeringsplan de volgende extra investeringslasten:

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Kapitaallasten investeringsplan 2012-2015	0	146.300	220.100	424.200	424.100
Kapitaallasten investeringsplan 2012-2016	0	148.400	241.800	409.300	347.900
Mutatie meerjarenperspectief 2012-2016	0	-2.100	-21.700	14.900	76.200

De aangeleverde mutaties voor de jaarschijf 2012 van het investeringsplan 2012-2015 zijn verwerkt in het financieel meerjarenperspectief 2012-2016. De mutaties op zich komen niet meer terug in het afzonderlijke boekwerk. Hieronder volgt een overzicht met toelichting van de verwerkte mutaties.

Nr.	Omschrijving	Was	Wordt	Opmerkingen
	002.00 Bestuursondersteuning BenW			
1	Programma dienstverlening KCC/CRM	-	100.000	t.l.v. Algemene reserve vrij besteedbaar
2	Programma dienstverlening BGT	-	55.000	t.l.v. Algemene reserve vrij besteedbaar
	5004000 Automatisering			
3	Aanschaf Wireless toegang / Wifi	-	23.000	
4	Implementatiekosten Squit	-	20.000	t.l.v. Algemene reserve vrij besteedbaar
	5012000 Huisvesting buitendienst + schaftwagens			
5	Vervanging hefbrug	-	34.000	Afschrijving 10 jaar
	210.01 Verharde wegen buiten bebouwde kom			
6	Planvorming N377	-	10.000	t.l.v. Algemene reserve vrij besteedbaar
	210.02 Wegen binnen de bebouwde kom			
7	Projectleider glasvezelnetwerk	-	25.000	dekking d.m.v te ontvangen leges

Toelichting:

Ad. 1 & 2

Zie bijlage 1 voor een nadere toelichting over het programma dienstverlening.

Ad. 3

Door o.a. de invoering van de tablets en toename van het aantal Smartphones in het kader van het nieuwe werken blijkt het huidige draadloos internet niet meer te voldoen aan de vraag zoals die er momenteel ligt bij medewerkers en directie.

We hebben de problemen en vragen rond de draadloze verbindingen in huis geïnventariseerd en hiervoor een extern advies en offerte gevraagd. Vanuit het advies hebben we gekeken naar de gewenste oplossing en naar de toekomst. De gekozen oplossing kan zo geïntegreerd worden met het systeem dat in Staphorst gebruikt wordt. Daarmee is ook rekening gehouden met de DSZ samenwerking. Uitgangspunt naar de toekomst wordt steeds meer het 'bring your own device' principe waardoor in het gehele gemeentehuis een dekkend en goed werkend wifi netwerk moet worden gerealiseerd. Hiervoor moet tevens de bekabeling deels worden aangepast. Ook dit is meegenomen in het investeringsbedrag.

Ad.4

In 2007 is een krediet beschikbaar gesteld voor de invoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) inclusief de invoering van het nieuwe workflowsysteem Squit. Het systeem is inmiddels aangeschaft. Een verdere implementatie van Squit in 2012 zal naar verwachting nog circa € 20.000 gaan kosten. In deze implementatiekosten is o.a. opgenomen de ICT-applicatie die moet worden aangeschaft om Squit te kunnen koppelen aan FMS, waarmee het opleggen van legesaanslagen beter geborgd is.

Ad.5

Voor het beheer en onderhoud van ons materieel gebruiken de twee monteurs een hefbrug. De hefbrug is afgekeurd volgens de Europese norm NEN EN 1493 en voldoet daarom niet meer aan de Arbo-wet. De hefbrug is ook niet aan te passen waardoor deze alsnog voldoet aan de Europese norm

Ad.6

De planstudie die de provincie Overijssel voor de N377 heeft opgezet, vraagt veel ambtelijke inzet van de gemeente Dalfsen. Deze inzet zal naar verwachting tot aan de uitvoeringsfase, die vanaf 2014 ingaat, nodig blijven.

Ad.7

De gemeente Dalfsen is in gesprek met een bedrijf dat voor eigen rekening een glasvezelnetwerk binnen de kernen van de gemeente Dalfsen (uitgezonderd Hoonhorst) wil aanleggen. Mits 30% deelname, krijgt elke bewoner op verzoek een aansluiting op het netwerk.

De aanleg vindt ondergronds plaats met als gevolg dat in elke straat graafwerkzaamheden plaats moeten vinden voor de aanleg van het netwerk. Om de voorbereiding en het toezicht in goede banen te leiden is de tijdelijk aanstellen van een projectleider en een toezichthouder gedurende de uitvoering noodzakelijk. De kosten hiervan worden via een nog te maken afspraak over de leges doorbelast aan dit bedrijf.

4.4 Geactualiseerd meerjarenperspectief 2012 - 2016
--

Samen ontstaat het volgende geactualiseerde meerjarenperspectief 2012-2016 wat als belangrijk kader geldt voor de programmabegroting 2013-2016.

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Saldo meerjarenperspectief inclusief Winternota	123.200	227.900	459.000	14.900	14.900
<i>Voorjaarsnota:</i>					
Structurele budgetaanpassingen	-86.300	-172.500	-3.500	-16.600	-16.600
Incidentele budgetaanpassingen	246.200	14.400	-85.400	9.000	13.200
Totaal budgetaanpassingen	159.900	-158.100	-88.900	-7.600	-3.400
Totaal investeringslasten	0	-2.100	-21.700	14.900	76.200
Meerjarenperspectief inclusief Voorjaarsnota	283.100	67.700	348.400	22.200	87.700

Geconcludeerd kan worden dat er op dit moment sprake is van een sluitend meerjarenperspectief waarin alle jaren positief zijn.

4.5 Niet gehonoreerde budgetaanpassingen

Een voorstel is niet gehonoreerd, te weten het steunpunt vrijwilligerswerk omdat het hier gaat om nieuw beleid, die niet onvoorzien, onuitstelbaar en onontkoombaar is (criteria van de 3O's). Zie toelichting.

Vrijwilligersbeleid – Steunpunt Vrijwilligerswerk

Nadeel € 12.300 (S)

Een van de prestatievelden in de Wmo betreft het ondersteunen van mantelzorg en vrijwilligerswerk. In de Wmo kadernota ' Meedoen in Dalfsen' is vermeld dat het Steunpunt Vrijwilligerswerk een belangrijke rol speelt bij de ondersteuning van verenigingen en organisaties. Het Steunpunt Vrijwilligerswerk is opgericht in januari 2006 en ondergebracht bij Landstede. Het Steunpunt is 40 weken per jaar gedurende 4 uur per week (1 dagdeel) geopend. Belangrijke activiteiten van het Steunpunt zijn het beheer van de website inclusief vacaturebank, de bemiddeling tussen vraag en aanbod, het organiseren van een vrijwilligersmarkt en deskundigheidsbevordering. Deze activiteiten zijn vastgelegd in de nota Vrijwilligersbeleid (2006 – 2011) en uitgewerkt in de uitvoeringsovereenkomst die jaarlijks wordt afgesloten. De gemeenteraad heeft bij de begrotingsbehandeling 2012 een amendement aangenomen waarmee het Steunpunt in 2012 acht uur per week open kan blijven. Er is voor € 12.300 incidenteel geld uit de reserve maatschappelijke duurzaamheid gehaald om de vier ontbrekende uren te kunnen financieren. Er is maar voor 4 uur structureel geld beschikbaar. Voor de continuïteit van de ondersteuning van het vrijwilligerswerk is structureel minimaal 8 uur per week nodig, reden waarom wederom een aanvullend budget van € 12.300 structureel wordt gevraagd.

Hoofdstuk 5 Uitgangspunten begroting 2013

Inflatietoerekening vanaf 2013

De belangrijkste begrotingsrichtlijn is hoe om te gaan met inflatie/prijscompensatie. Bij de behandeling van de programmabegroting 2012 heeft uw raad een amendement aangenomen dat er voor zorgt dat er geen inflatie van 2% aan de budgetten 2012 wordt toegerekend en dat de vrijgekomen bedragen van € 150.000 structureel aan het saldo meerjarenperspectief zijn toegevoegd. Er is geen uitspraak gedaan wat te doen met het accres van 1% dat voor de jaren 2013 -2015 op een stelpost staat.

In de Winternota is het voorstel gedaan om voor inflatie vanaf 2013 uit te gaan van 1% voor alle budgetten en bestemmingsreserves en de stelpost inflatie daar voor in te zetten en voor de loonkosten uit te gaan van de CAO ontwikkeling. Meerdere fracties hebben toen aangegeven dit niet onredelijk te vinden, vandaar dat het nu als voorstel is meegenomen.

Gevolgen nieuwe Cao gemeenten

De VNG en de bonden sloten op 20 april 2012 een principeakkoord voor een nieuwe Cao gemeenten. De Cao gaat met terugwerkende kracht in per 1 juni 2011 en loopt tot 31 december 2012 en geldt voor bijna 180.000 gemeenteambtenaren. Deze Cao zet in op modernisering van de arbeidsvoorwaarden. Hiermee blijven gemeenten slagvaardig én tegelijkertijd aantrekkelijke werkgevers. In de begroting 2013 wordt uitgegaan van een loonstijging van 2% en 1% voor sociale lasten.

Tarieven en belastingen

Voor de tariefstijging 2013 voor de gemeentelijke belastingen en rechten is het voorstel om net als voorgaande jaren 1 % toe te rekenen met uitzondering van die tarieven die onderdeel uitmaken van het onderzoek kostendekkendheid of waaraan andere besluitvorming ten grondslag ligt. Hierbij moet gedacht worden aan:

- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Diverse legestarieven zoals, bouwvergunning, kapvergunning, winkeltijdenwet, ruimtelijke ordening
- Onroerende – zaakbelasting

Voor de onroerende – zaakbelasting geldt nog wel op grond van de besluitvorming, bij de vaststelling van de begroting 2011-2014, voor 2013 en 2014 een extra verhoging van 3%.

Samengevat stelt het college de volgende begrotingsrichtlijnen voor:

1. Inflatie vanaf 2013 uitgaan van 1% voor alle budgetten/bestemmingsreserves.
2. Loonkosten uitgaan van de CAO ontwikkeling.
3. Gemeentelijke belastingen en rechten uitgaan van een tariefstijging van 1 %.

Bijlage 1 Programma dienstverlening

Samenvatting en bijstelling

Inleiding

Op 10 april 2012 is in de raadscommissie het programma dienstverlening besproken. Uit de bespreking werd duidelijk dat de intenties en de opzet van het programma in de gemeenteraad breed worden gedragen, maar dat er wel vragen leven over de aanpak en dat er zorgen zijn over de financiële gevolgen.

In deze notitie willen we nog eens de kern en de waarde/noodzaak van het programma dienstverlening uiteen zetten en ook een wijziging voorstellen ten opzichte van het voorstel van 10 april die de structurele kosten van het programma terugbrengt. We beseffen dat ondanks deze ingreep de kosten van het programma hoog blijven en zullen daar in een afzonderlijke paragraaf dan ook extra aandacht aan besteden.

Overigens is deze notitie niet bedoeld als vervanging van de stukken die in de raadscommissie zijn besproken, maar als een aanvulling en bijstelling daarvan.

Het waarom van een uitgebreid programma dienstverlening

Het meest kernachtig komt de noodzaak om extra aandacht te besteden aan de dienstverlening tot uiting in het bestuurskrachtonderzoek van 2011. De opstellers constateren eerst dat de dienstverlening van de gemeente op een goed niveau zit (hetgeen een bevestiging is van het klanttevredenheidsonderzoek '*Waar staat je gemeente.nl.*'), maar ziet voor de toekomst nog een flinke uitdaging: "Extra aandacht is ook nodig voor de verbetering van de dienstverlening om te voldoen aan eisen vanuit het rijk op het terrein van verplichte basisadministraties, de WABO, de gemeente als toegangspoort tot alle overheidsinformatie en het Klant Contact Centrum. Dit is overigens door het gemeentebestuur zelf geconstateerd en er is een projectgroep voor geformeerd." (Bestuurskrachtonderzoek pag. 26). Anders gezegd, we hebben de dienstverlening goed voor elkaar, maar willen we dat niveau vasthouden en tegelijkertijd de nieuwe taken realiseren, dan hebben we nog een slag te slaan.

In de raadscommissie van 10 april is terecht naar voren gebracht dat bij de dienstverlening de 'menselijke factor' (gedrag) zeer bepalend is. Het gaat immers om een houding die moet uitstralen dat de klant koning is. Echter, met alleen een verdere verbetering van de klantgerichtheid (één van de zeven projecten binnen het programma) zullen we de doelstellingen en verplichtingen vanuit het rijk, maar ook onze eigen ambities, niet realiseren. Het gaat zeker om gedrag, maar ook om systemen. Wanneer in 2015 een inwoner belt met de vraag hoe ver het met de behandeling van zijn/haar bouwvergunning is, dan zal daar door het Klant Contact Center direct antwoord op gegeven moeten worden (in 80 procent van de gevallen zonder dat daar een doorverwijzing bij plaatsvindt). Hoe vriendelijk en klantgericht de KCC-medewerker dan ook is, hij/zij zal die vraag nooit direct kunnen beantwoorden zonder gebruik te maken van een kennissysteem dat de gevraagde informatie uit achterliggende softwareprogramma's en basisregistraties moet genereren. En wanneer die informatie voor de burger juist, actueel en volledig moet zijn en de betreffende vergunning liefst ook snel moet worden verstrekt, dan zullen de processen waarlangs dit plaatsvindt slim en 'lean' moeten zijn ingericht.

Dit voorbeeld (door een willekeurig andere vraag van een burger of bedrijf te vervangen) geeft aan dat er al vier van de zeven projecten uit het programma dienstverlening bij betrokken zijn en dat die ook samenhangen. Zoals zo vaak geldt ook hier dat de zwakste schakel het resultaat bepaalt. Een goed informatiesysteem dat wordt gebruikt door een niet-klantgerichte KCC medewerker, leidt uiteindelijk tot een lage klanttevredenheid. Maar omgekeerd geldt ook dat een uitstekende, klantgerichte medewerker geen behoorlijke diensten kan verlenen wanneer het informatiesysteem te wensen over laat.

Het college heeft daarom gekozen voor een integrale, maar ook een brede aanpak van de dienstverlening. Breed in de zin dat we: a) niet alleen kijken naar dienstverlening aan de loketten in het gemeentehuis en de servicepunten, maar naar alle kanalen waarlangs de dienstverlening plaatsvindt (fysiek, digitaal, via de post, telefonisch); b) we het niet alleen hebben over de binnendienst, maar ook over de wijkteams; en c) we ook de wijze waarop we burgers betrekken bij

plannen, de burgerparticipatie, hierin meenemen. In een periode van twee jaar zal stevig worden ingezet op zeven projecten: 1) burgerparticipatie, 2) klantcontactcentrum, 3) wijkteams, 4) bedrijvenloket, 5) klantgerichtheid, 6) informatievoorziening, en 7) procesoptimalisatie (lean werken) en deregulering. De beschrijving van de projecten vindt u terug in het rapport '*Dienstverlening; de burger wil service zien*'.

De kosten verklaard

Mooie ambities, maar moet het nu zoveel kosten? Dat was de strekking van veel opmerkingen in de raadscommissie. Voor het college is dit aanleiding geweest om nog eens goed naar de kosten te kijken. We komen tot de conclusie dat de structurele kosten omlaag kunnen, maar dat aan een groot deel ervan niet valt te ontkomen. In deze paragraaf zullen we proberen dat duidelijk te maken. We gaan daarbij alleen in op de grote kostendragende projecten.

1. *Kosten voor de uitvoering van het programma.* Vorig jaar heeft uw raad hiervoor een bedrag van € 120.000 beschikbaar gesteld. Zo'n € 75.000 is bestemd voor personeelskosten, zodat we voor de periode van twee jaar een medewerker parttime hebben kunnen vrijstellen als programmamanager. € 5.000 is bedoeld voor het ontwikkelen van het programmamanagement als instrumentarium en methode. De resterende € 40.000 is bedoeld als werkbudget, onder andere voor de kosten van de campagne binnen de organisatie en daarbuiten.
2. *Kennissysteem KCC.* De grote kostenposten zitten hem vooral bij de ICT en de basisregistraties. In de organisatie is veel kennis en informatie opgenomen in afzonderlijke software-applicaties en in basisregistraties. Met die applicaties en registraties wordt gewerkt in de verschillende backoffices (Sociale Zaken, Publiekszaken, Milieu en Bouwen, etc.), hebben allemaal hun eigen programma's). Die informatie is nauwelijks benaderbaar en bruikbaar voor de medewerker in de frontoffice (het toekomstige KCC). Wat daar nodig is, is een kennissysteem dat alle informatie uit de diverse backoffice-applicaties en basisregistraties bij elkaar haalt en op een overzichtelijke wijze ontsluit. Zonder zo'n systeem staat een KCC-medewerker bij wijze van spreke met lege handen. Er is wel een alternatief, namelijk veel meer personeel in te zetten bij de frontoffice, maar dat is zowel erg kostbaar, als inefficiënt en klantvriendelijk. Bovendien werkt dat alleen tijdens openingsuren en niet bij de digitale dienstverlening. Kortom, de € 100.000 incidenteel voor aanschaf en de € 43.000 structureel voor onderhoud en beheer, zijn eigenlijk niet te voorkomen. Wel zullen we in overleg met Staphorst en Zwartewaterland proberen door gezamenlijke selectie en inkoop de kosten te drukken.
3. *Basiskaart Grootchalige Topografie.* Informatie over deze van rijkswege verplichte basisregistratie vindt u in het rapport dienstverlening en het bedrijfsinformatieplan (BIP). Voor wat betreft de incidentele kosten van € 110.000 over drie jaar (2012-2014) constateren we dat dit een forse investering is, maar dat deze uitgaven veel lager liggen dan de berekeningen die in het regionaal samenwerkingsverband voor de BGT voor Dalfsen zijn gemaakt; namelijk € 235.000. Wij komen uit op een lager bedrag omdat een deel van de werkzaamheden voor het opzetten en 'vullen' van de BGT door eigen personeel zal gebeuren. Ook de incidentele kosten van totaal € 18.000 voor onderhoud en beheer in de eerste drie jaar zijn daardoor relatief laag. Konden we voor het kennissysteem nog een (hoewel weinig aantrekkelijk) alternatief schetsen, voor de investeringen in de BGT is er simpelweg geen alternatief. Het is een verplichting waar alle overheden mee worden geconfronteerd. Door de regionale samenwerking en de inzet van eigen personeel wordt getracht de kosten te beperken.
4. *Lean werken.* Dit is een belangrijk project binnen het programma dienstverlening. Het is een vervolg op een inmiddels gestart project. Via het lean werken willen we alle stappen in onze processen die geen waarde toevoegen elimineren en/of verkorten. Met het lean werken beogen we twee doelstellingen te realiseren. De eerste is de verbetering van de dienstverlening. Door processen volgens deze methode opnieuw in te richten (optimaliseren) bereiken we een kortere doorlooptijd van de levering van diensten (bijvoorbeeld vergunningen). De eerste processen zijn zo goed als afgerond en de uitkomsten zijn zeer hoopgevend. We voorzien bij sommige processen een verkorting van de doorlooptijd met tientallen procenten. Ook zorgt het lean werken voor het terugdringen van het aantal fouten en dus van de hersteltijd. Wanneer de eerste praktijkresultaten bekend zijn (die hebben we aan het eind van het jaar in beeld) dan zullen wij die aan de raad presenteren.

Een tweede belangrijke doelstelling van het lean werken is het verminderen van de werkdruk in de organisatie. Deze neemt onvermijdelijk (en inmiddels ook goed merkbaar) toe. Onder andere door het lean inrichten van werkprocessen moeten we in staat zijn om dezelfde hoeveelheid werk met minder mensen uit te voeren (er worden 14 tot 15 fte's ingeleverd, als equivalent van de € 700.000 bezuiniging op het personeelsbudget). De verminderde personeelsformatie wordt uiteraard niet volledig gecompenseerd door lean werken, maar het gaat zeker helpen om de werkdruk binnen aanvaardbare grenzen te houden.

In het programma dienstverlening is uitgegaan van structurele uitgaven tot een bedrag van € 46.000 per jaar voor het uitvoeren van de lean-trajecten. Met het oog op de hoge structurele totaallasten van het programma dienstverlening en de opmerkingen die daarover bij de behandeling in de raadscommissie zijn gemaakt, stellen wij u nu voor dit voor een beperkte periode van drie jaar uit te voeren. Incidenteel krijgen we dan voor drie jaar een extra last van € 46.000, maar deze vervalt dan als structurele last. In de tabel hieronder wordt het verschil tussen de oude en de nieuwe lasten, zoals die in de voorjaarsnota zullen worden meegenomen, zichtbaar gemaakt. We willen dit bereiken door: 1) in de periode van drie jaar een aantal belangrijke processen volgens de lean-methode te optimaliseren; en 2) te onderzoeken of we met de beschikbare incidentele middelen een aantal interne lean-adviseurs op kunnen leiden. Verder zal het lean-werken na verloop van tijd in de organisatie tot een normale manier van werken moeten uitgroeien.

Tabel: totale extra kosten voor de uitvoering van het programma dienstverlening

Was:

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal incidenteel t.l.v. algemene reserve vrij besteedbaar	179.000	58.000	53.000	9.000	
Totaal structureel t.l.v. saldo meerjarenperspectief	4.500	100.500	100.500	100.500	100.500

Wordt:

<i>(bedragen in euro's; - = nadeel)</i>	2012	2013	2014	2015	2016
Totaal incidenteel t.l.v. algemene reserve vrij besteedbaar	179.000	104.000	99.000	55.000	
Totaal structureel t.l.v. saldo meerjarenperspectief	4.500	54.500	54.500	54.500	54.500

Verantwoording

Wij beseffen dat ondanks de genoemde aanpassing de kosten voor het programma dienstverlening hoog blijven. Dat legt een extra verantwoordingsverplichting bij ons college. Wij zeggen u daarom toe dat wij in de programmaperiode, maar ook nog daarna, diverse metingen zullen (laten) doen om de resultaten van het programma dienstverlening in beeld te brengen. Daarbij moet u bijvoorbeeld denken aan vergelijkende klanttevredenheidsonderzoeken, onderzoek naar telefonische bereikbaarheid en digitale dienstverlening, een mysterie-guest-onderzoek, en dergelijke. De resultaten zullen wij meenemen in de halfjaarlijkse rapportages die wij aan uw raad zullen voorleggen.

Overige vragen vanuit de raadscommissie

In de commissie is er op aangedrongen dat inwoners worden betrokken bij de invulling van het programma; wat verwachten zij van de dienstverlening van de gemeente; wat wordt belangrijk gevonden. Het college is diezelfde mening toegedaan. De suggestie om daarvoor (voor het eerst) een burgerpanel te gebruiken is niet zomaar uit te voeren. In het kader van de burgerparticipatie gaat nog onderzoek plaatsvinden naar het nut, maar ook de kosten van een burgerpanel. Een eenmalig burgerpanel optuigen alleen voor de dienstverlening schiet wat ons betreft door. Wij zullen u nog informeren over een alternatief daarvoor en in ieder geval alvast het programma en de projecten op de nieuwe website plaatsen.